

Nationale commissie
voor de evaluatie
van de wet van 3 april 1990
betreffende
de zwangerschapsafbreking
(wet van 13 augustus 1990)

Verslag ten behoeve
van het parlement
1 januari 2014 – 31 december 2015

Februari 2020

VOORWOORD VAN DE VOORZITTERS EN INLEIDING	4-8
Registratieformulier	9-10
Formulier jaarlijks verslag van de instelling	11-12
Formulier jaarlijks verslag van de voorlichtingsdienst	13
1. STATISTISCH VERSLAG	14-54
Voorafgaande opmerkingen	14
1. Beschrijving	15
A. SOCIAAL-DEMOGRAFISCHE GEGEVENS	15
1. De zwangerschapsafbrekingen naar de leeftijd van de vrouw	15-16
2. De zwangerschapsafbrekingen naar de burgerlijke staat	17
3. De zwangerschapsafbrekingen naar het aantal kinderen ter wereld gebracht	18
4. De zwangerschapsafbrekingen naar de woonplaats van de vrouw	19
4.1. Algemene gegevens	19
4.2 Vrouwen gedomicilieerd in het buitenland	20
5. Instellingen waar de zwangerschapsafbreking werd uitgevoerd	21
B. PSYCHO-SOCIALE GEGEVENS	22
6. Ingeroepen noodsituaties	22
C. MEDISCHE GEGEVENS	23
7. De meest gebruikte voorbehoedmiddelen gedurende de laatste maand	23
8. Oorzaken falen	24
D. MEDISCH-TECHNISCHE ASPECTEN VAN DE BEHANDELING	25
9. Methode van zwangerschapsafbreking	25
10. Verdoving	26
11. Opnameduur	27
12. Verwickelingen	28
2. Gekruiste tabellen	29
1. NOODSITUATIE	29
1.1. Woonplaats van de vrouw en noodsituatie om materiële redenen	29
1.2. Woonplaats van de vrouw en het inroepen van persoonlijke redenen	29
1.3. Noodsituatie en leeftijd	30
1.4. Noodsituatie en burgerlijke staat	31
1.5. Noodsituatie en aantal kinderen	32

2. VOORBEHOEDMIDDELEN	33
2.1. Voorbehoedmiddelen en leeftijdscategorieën	33-34
2.2. Voorbehoedmiddelen en burgerlijke staat	35
2.3. Voorbehoedmiddelen en aantal kinderen	36-37
3. METHODE VAN ZWANGERSCHAP	38
3.1. Methode van zwangerschap en verwickelingen	38
3.2. Methode van zwangerschap en verdoving	39
3.3. Methode van zwangerschap en leeftijdscategorieën	40
3.4. Methode van zwangerschap en opnameduur	41
4. OPNAMEDUUR	42
4.1. Opnameduur en verdoving	42
4.2. Opnameduur en verwickelingen	42
5. ZIEKENHUIS OF CENTRUM	43
5.1. Ziekenhuis of centrum naar de woonplaats van de vrouw	43
5.2. Ziekenhuis of centrum volgens leeftijdscategorieën	44
5.3. Ziekenhuis of centrum en verwickelingen	45
5.4. Ziekenhuis of centrum en opnameduur	45
5.5. Ziekenhuis of centrum en methode van zwangerschapsafbreking	46
5.6. Ziekenhuis of centrum en verdoving	47
5.7. Ziekenhuis of centrum en zwangerschapsafbreking na 12 weken	47
BIJLAGE 1	48-53
Toelichting bij de sub-rubriek “andere” in het registratiedocument voor een Zwangerschapsafbreking	
1. “Andere” noodsituaties	48-51
2. “Andere” anticonceptiemethodes	51
3. “Andere” methodes van zwangerschapsafbreking	52
4. “Andere” methodes van verdoving	52
5. “Andere” verwickelingen	52-53
BIJLAGE 2	54- 54
Zwangerschapsafbrekingen na een periode van 12 weken	

2. JAARVERSLAGEN VAN DE INSTELLINGEN VOOR GEZONDHEIDSZORG **58**

3. ANALYSE VAN DE JAARVERSLAGEN VAN DE VOORLICHTINGSDIENSTEN **59**

4. BESLUITEN **60-61**

5. SAMENSTELLING VAN DE NATIONALE EVALUATIECOMMISSIE

62-63

**1. SAMENSTELLING VAN DE NATIONALE EVALUATIECOMMISSIE
ZWANGERSCHAPSAFBREKING** **62**

**2. SAMENSTELLING VAN HET ADMINISTRATIEF KADER VAN DE
NATIONALE EVALUATIECOMMISSIE** **63**

6. WETTEKSTEN

64-71

1. Wet van 3 april 1990 betreffende de zwangerschapsafbreking **64-66**

2. Wet van 13 augustus 1990 betreffende de oprichting van de
Evaluatiecommissie voor zwangerschapsafbreking **67-70**

3. Wet van 16 juni 2016 tot wijziging van de wet van 13 augustus 1990
betreffende de oprichting van de Evaluatiecommissie voor
zwangerschapsafbreking **71**

Voorwoord van de Voorzitters

Geachte Kamerleden,

Voor u liggen niet één, maar drie tweejaarlijkse verslagen van de Nationale Evaluatiecommissie Zwangerschapsafbreking.

De Commissie was in de onmogelijkheid om deze verslagen eerder af te leveren, aangezien de Commissie niet meer voldoende was samengesteld om haar werkzaamheden te kunnen verrichten (zie inleiding).

Sinds de hersamenstelling, op het einde van het jaar 2018, heeft de Commissie veelvuldig en intens vergaderd om de achterstallige verslagen in te halen.

Aldus kunnen we u nu, als resultaat van deze reflectieronde, niet één maar drie tweejaarlijkse verslagen voorleggen.

Cijfers zijn cijfers, maar dit betekent niet dat deze niet voor interpretatie vatbaar zijn.

De combinatie van de expertise van artsen, hulpverleners, mensen uit het veld en juristen heeft ertoe geleid dat de inhoudelijke verwerking van de cijfers gebeurd is met grondige kennis van zaken.

Inhoudelijk zijn de cijfers niet zo verrassend. De abortuscijfers in ons land blijven, zeker in vergelijking met andere landen, erg laag en dit blijft een constante, ook in vergelijking met de voorgaande jaren.

Met het publiceren van deze drie verslagen, heeft de Commissie slechts één van haar drie wettelijke opdrachten volbracht. Want naast de rapportering is zij, met het oog op het verzamelen van relevante gegevens, ook verantwoordelijk voor het opstellen van een registratieformulier. Gelet op de laatste wetwijziging van 15 oktober 2018, heeft de Commissie dat registratieformulier eveneens geactualiseerd. Ook daar is een grondige reflectie aan voorafgegaan. Het nieuwe registratieformulier werd van kracht vanaf 1 januari 2020.

De laatste wettelijke opdracht is een facultatieve, nl. het formuleren van aanbevelingen aan het parlement m.b.t. zwangerschapsafbreking, maatregelen die het aantal abortussen kunnen helpen verminderen en de begeleiding en opvang van vrouwen in nood.

Door het groot aantal gegevens over een periode van zes jaar, hebben de leden een afzonderlijk memorandum opgesteld waarin deze aanbevelingen werden samengevat.

Alle commissieleden houden eraan om in het bijzonder Prof. Dr. Jules MESSINNE, die tot voor de hersamenstelling, de enige overblijvende voorzitter was van de Evaluatiecommissie, te bedanken. Hij heeft zich uiterst ingespannen om de werkzaamheden op een efficiënte manier te hervatten na de hersamenstelling.

Ook nadien is hij een gewaardeerde stem in onze debatten gebleken, die met een rustige en scherpe analyse, het perspectief in de debatten weet te brengen, en naast zijn uitgebreide juridische en historische expertise, redelijkheid en logica bijbrengt, al dan niet lichter gemaakt door zijn zeer subtiele wat ironische vorm van humor. Voor die bijdragen wensen wij in het bijzonder aan hem hulde te brengen.

Wij danken ook het personeel dat bij de commissie werkzaam is voor hun steeds bereidwillige en efficiënte begeleiding van de Commissie.

Tenslotte engageert deze Commissie zich om haar werkzaamheden verder te zetten ook met betrekking tot het verslag voor de periode 2018-2019, dat wij binnen de wettelijk voorziene termijn zullen overmaken.

De Voorzitters

Mario Van Essche

Sylvie Lausberg

Inleiding

Aan het Parlement wordt het veertiende tweejaarlijks verslag van de Nationale Evaluatiecommissie, opgericht bij wet van 13 augustus 1990, overgemaakt.

De Commissie is belast met de evaluatie van de wet van 3 april 1990 betreffende de zwangerschapsafbreking, tot wijziging van de artikelen 348, 350, 351 en 352 van het Strafwetboek en tot opheffing van artikel 353 van hetzelfde Wetboek.

Dit verslag heeft betrekking op de aangiften van de zwangerschapsafbrekingen die haar werden overgemaakt voor de jaren 2014 en 2015.

Ter herinnering, de eerdere werkzaamheden van de Commissie maakten het voorwerp uit van de volgende mededelingen aan het Parlement :

- in augustus 1992 werd het Parlement ingelicht over de stand van de werkzaamheden van de Commissie ;
- in augustus 1993 verscheen het verslag over de registratie van 1 oktober tot 31 december 1992 ;
- in augustus 1994 volgde het verslag over het jaar 1993 ;
- in augustus 1996, 1998, 2000, 2002, 2004 en 2006 de verslagen respectievelijk over de registratie van 1994-1995, 1996-1997, 1998-1999, 2000-2001, 2002-2003 en 2004-2005 ;
- in december 2008 betreffende de registraties van de jaren 2006-2007; de laattijdigheid maakte het voorwerp uit van enige uitleg in het voorwoord van het verslag met betrekking tot die periode ;
- in september 2010 over de registraties van de jaren 2008 en 2009.
- In december 2012 over de registraties van de jaren 2010 en 2011.
- dit tweejaarlijks verslag kon in september 2016 niet aan het Parlement worden voorgedragen vanwege een welbepaalde reden.

Bovendien was er een opeenvolging van negatieve feiten die tot deze situatie hebben bijgedragen, namelijk:

- De leden van de Commissie, die door het koninklijk besluit van 14 oktober 2009 benoemd waren voor 4 jaar, hadden sinds 30 november 2013 geen mandaat meer om de statistische gegevens betreffende de jaren 2012 en 2013 te evalueren en goed te keuren.
- De vele oproepen naar nieuwe kandidaat-leden (20/02/2013, 18/07/2013, 04/11/2013, 13/01/2014 en 11/03/2015) hadden niet voldoende respons opgeleverd. Enerzijds waren er niet voldoende kandidaten, anderzijds hadden men kandidaten waarvan het profiel niet overeenstemde met de vastgestelde wettelijke criteria.
- Om te verhelpen aan het probleem van de onverenigbaarheden, heeft het Parlement tegemoetgekomen door de wet van 13 augustus 1990, betreffende de oprichting van de evaluatiecommissie te wijzigen door middel van de wet van 16 juni 2016 (B.S. 30/06/2016).
Deze wetswijziging zorgde voor een vereenvoudiging en/of verbreding van de voorwaarden voor de benoeming van de kandidaten. Zo werden de categorieën: “hoogleraar in de geneeskunde” en “hoogleraar in de rechten” uitgebreid met “docenten” en “emeritus hoogleraar” in de geneeskunde of in de rechten.
- Na de publicatie van deze nieuwe wet, gevolgd door een nieuwe oproep van kandidaten, werd er door de Kamer van Volksvertegenwoordigers een dubbele lijst met nieuwe leden opgesteld. Beide lijsten werden door de Ministerraad goedgekeurd en opgenomen in het K.B. van 15 oktober 2018. De benoeming van deze commissieleden verscheen in het Belgisch Staatsblad op 05 november 2018.
- Vanaf 19 december 2018 heeft een nieuwe Nationale evaluatiecommissie zijn taken hernomen.

Na het laatste verslag, dat in 2012 werd gepubliceerd, heeft de huidige Nationale evaluatiecommissie de algemene evolutie en de statistische gegevens over de afgelopen zes jaar geanalyseerd. Dit is de reden waarom er drie tweejaarlijkse rapporten gelijktijdig werden gepubliceerd, in februari 2020 :

- Het eerste verslag met de statistische gegevens met betrekking tot de gegevens 2012 - 2013.
- Dit tweede verslag met de statistische gegevens over de jaren 2014 - 2015.
- Het derde verslag met de statistische gegevens met betrekking tot de jaren 2016 - 2017 bevat ook de analyses van de jaarverslagen van de instellingen voor gezondheidszorg en van jaarverslagen van de informatiediensten, eveneens voor de jaren 2012 tot 2017 (zes jaar). Ook de bibliografie werd er in vermeld.
- De conclusies en aanbevelingen die de Nationale evaluatiecommissie op basis van deze zes jaar aan de wetgever heeft voorgesteld, zijn uiteengezet in een bijkomende memorandum (nota) dat in februari 2020 wordt gepubliceerd.

De Commissie wil eens te meer benadrukken dat zij slechts beschikt over de inlichtingen, die de wet haar toelaat te vragen aan de betrokken artsen en de instellingen voor gezondheidszorg.

Dit verslag is ingedeeld in twee delen.

Het is een statistisch verslag en bevat enkel cijfergegevens. Het eerste deel geeft de beschrijving van de zogenoemde “bruto” sociaal-demografische, psychosociale en medische gegevens; het tweede deel stelt de onderlinge correlaties vast tussen de bruto gegevens.

De voltallige Commissie wenst opnieuw uitdrukkelijk haar dank uit te spreken aan de administratieve personeelsleden die haar werden ter beschikking gesteld voor de registratie en de verwerking van de gegevens. Zij apprecieert hun toewijding en bekwaamheid.

Voorzijde van het registratieformulier

REGISTRATIEFORMULIER ZWANGERSCHAPSAFBREKING

(versie 2005)

Formulier (origineel) te zenden naar de Evaluatiecommissie betreffende de Zwangerschapsafbreking binnen de vier maanden na de zwangerschapsafbreking (zie ommezijde a.u.b.)

Onderhavig strookje wordt teruggezonden als ontvangstbewijs op volgend adres zoals door de arts gewenst :

Naam van de arts :
Straat :
P.N. + gemeente

Stempel van de arts, datum + handtekening :

Naam + adres van de instelling :

Voorbehouden aan de Evaluatiecommissie

Datum ontvangst :

Codenummer arts

Datum invoering :

Codenummer instelling :

Verwijsnummer :

Voorbehouden aan de Evaluatiecommissie

Datum ontvangst :

Codenummer arts :

Datum invoering :

Codenummer instelling

Verwijsnummer :

1 Datum

a) aanvraag zwangerschapsafbreking :

b) eerste gesprek met de voorlichtingsdienst :

c) zwangerschapsafbreking :

2 Vrouw a) leeftijd :

b) burgerlijke staat :

1. Ongehuwd

2. Gehuwd

3. Gescheiden

4. Weduwe

c) aantal kinderen ter wereld gebracht :

d) woonplaats :

0. Land indien woonplaats

7. Limburg

in het buitenland (*)

8. Luxemburg

1. Antwerpen

9. Namen

3. West-Vlaanderen

11. Vlaams-Brabant

4. Oost-Vlaanderen

12. Waals-Brabant

5. Henegouwen

13. Brussels Hoofd- stedelijk

6. Luik

Gewest

LAND : (*) _____

3 a) Noodsituatie door de vrouw ingeroepen (zie ommezijde a.u.b.)

1, 2 of 3 codenummers invullen :

3 b) Indien de zwangerschapsafbreking na de termijn van 12 weken

uitgevoerd werd :

1) vermelding van het ernstig gevaar dat de voltooiing van de zwangerschap inhoudt voor de gezondheid van de vrouw : (*)

(*) _____

2) uiterst zware kwaal waaraan het kind zou lijden indien het geboren wordt. Deze uiterst zware kwaal wordt op het ogenblik van de diagnose als ongeneeslijk erkend : (*)

(*) _____

4 Verklaring van de vrouw m.b.t. :

a) de gebruikte voorbehoedmiddelen gedurende de

cyclus waarin ze bevrucht werd :

01. geen

10. sterilisatie man

02. coïtus interruptus

11. sterilisatie vrouw

03. periodieke onthouding

12. sterilisatie van beiden

04. spermacide middelen

13. « morning after » pil

05. pessarium

14. implan

06. condom

15. patch

07. orale pil

16. vaginale ring

08. prikpil

17. N.F.P.- methode

09. IUD (Intra-uteriene middelen)

18. andere anticonceptiva:

b) oorzaak falen :

1. heeft geen anticonceptie toegepast

2. onregelmatig of niet correct gebruikt

3. heeft gefaald alhoewel goed gebruikt

4. weet niet

5 Methode van zwangerschapsafbreking :

a) aard van de ingreep :

1. vacuümaspiratie

4. mifépristone

2. curettage & dilatatie

5. mifépristone + curettage

3. prostaglandine

6. andere methode

b) verdoving:

1. geen

2. loco-regionale

3. narcose

4. andere : _____

c) opnameduur :

1. geen (ambulant)

2. opname : 24 uur of minder

3. opname : meer dan 24 uur

6 Verwickelingen :

1. geen

2. geschat bloedverlies meer dan 500 ml

3. perforatie

4. cervixscheur

5. andere : _____

Adres

Federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen
en Leefmilieu

Nationale Evaluatiecommissie

Lokaal 07C 034 (7de verdieping)

Victor Hortaplein 40, bus 10

1060 Brussel

Rubriek 3a) 1, 2 of 3 codenummers invullen

- 00. Lichamelijke problemen van de zwangere vrouw
- 01. Lichamelijke problemen van het kind dat zal geboren worden
- 02. Problemen van geestelijke gezondheid

- 13. Vrouw voelt zich te jong
- 14. Vrouw voelt zich te oud
- 15. Studente
- 16. Alleenstaande
- 17. Momenteel geen kinderwens (gezinsspreiding e.d.m.)
- 18. Voltooid gezin

- 20. Financiële problemen
- 21. Werksituatie
- 22. Woonsituatie

- 30. Relatie onlangs verbroken
- 31. Partner aanvaardt zwangerschap niet
- 32. Occasionele relatie
- 33. Te recente relatie
- 34. Buitenechtelijke relatie
- 35. Partnerrelatiemoeilijkheden
- 36. Relatieproblemen met omgeving
- 37. Juridische problemen i.v.m. echtscheiding

- 40. Verkrachting
- 41. Incest

- 50. Vreemdelinge in precaire administratieve situatie

- 99. Andere, te preciseren :

Formulier jaarlijks verslag van de instelling

JAARLIJKS VERSLAG VAN DE INSTELLING

(Origineel te zenden naar de Evaluatiecommissie betreffende de zwangerschapsafbreking uiterlijk tegen 30 april van het jaar volgend waarop de informatie betrekking heeft)

Onderhavig strookje wordt teruggezonden door de Evaluatiecommissie als ontvangstbewijs van het formulier.

Naam en adres van de instelling waar de zwangerschapsafbrekingen werden uitgevoerd :

Datum, naam en handtekening van de verantwoordelijke directeur

Stempel van de instelling

Voorbehouden aan de Evaluatiecommissie

Verwijsnummer :

Codenummer van de instelling

Voorbehouden aan de Evaluatiecommissie

Datum ontvangst :

Verwijsnummer :

Datum invoering :

Codenummer van de instelling :

Jaar waarop de informatie betrekking heeft (1 januari-31 december)

1. Aantal verzoeken tot zwangerschapsafbreking ingediend bij de Instelling of bij artsen verbonden aan de instelling (1):

2. Aantal uitgevoerde zwangerschapsafbrekingen :

waarvan na de termijn van 12 weken (art. 350, lid 2, 4^ostrafwetboek):

2. Totaal aantal verzoeken tot zwangerschapsafbreking dat werd afge-
wezen *(2) door de aan de instelling verbonden arts(en) dwz. de
verzoeken waaraan geen gevolg in uw instelling werd gegeven *(3) :

Dit verslag moet vergezeld zijn van een verslag van de voorlichtingsdienst
van de instelling en tijdig verzonden worden naar de
FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu
Nationale Evaluatiecommissie – Lokaal 07C 034
Victor Hortaplein 40, bus 10
1060 BRUSSEL

*(1) (2) (3) cfr. handleiding als bijlage

HANDLEIDING BIJ HET JAARLIJKS VERSLAG VAN DE INSTELLING

*(1) Dit wil zeggen : de verzoeken die aanleiding hebben gegeven tot het openen van een zwangerschapsdossier.

(2) De term "afgewezen" kan één van de volgende betekenissen hebben :

- de vrouw komt niet naar de afspraak ;
- geen informatie na het verzoek ;
- de vrouw is niet zwanger op het moment van het verzoek ;
- miskraam tijdens de wachtperiode ;
- de aanvraag overschrijdt de termijn van twaalf weken en de vrouw wordt doorverwezen naar het buitenland ;
- de zwangerschap is te ver gevorderd bij de eerste consultatie, of er is een overschrijding van 14 weken amenorroe na de 6 dagen wachttijd ;
- de vrouw is doorverwezen naar een Belgisch ziekenhuis omwille van medische redenen of narcose ;
- de vrouw is doorverwezen naar een ander centrum in België ;
- de vrouw beslist de zwangerschap te voltooien ;
- de vrouw is doorverwezen naar een adoptiedienst.

*(3) Logischerwijze moet "punt 1 min punt 2 gelijk zijn aan punt 3".

Formulier jaarlijks verslag van de voorlichtingsdienst

JAARLIJKS VERSLAG VAN DE VOORLICHTINGSDIENST

(Origineel te zenden naar de Evaluatiecommissie betreffende de zwangerschapsafbreking uiterlijk tegen 30 april van het jaar volgend op dat waarop de informatie betrekking heeft)
Onderhavig strookje wordt teruggezonden door de Evaluatiecommissie als ontvangstbewijs van het formulier.

Naam en adres van de instelling waar de zwangerschapsafbrekingen werden uitgevoerd:

.....
.....

Stempel van de
instelling

Datum, naam en handtekening van de verantwoordelijke directeur:

.....

Voorbehouden aan de Evaluatiecommissie

Verwijsnummer :

Codenummer van de instelling :

Voorbehouden aan de Evaluatiecommissie

Datum ontvangst :

Verwijsnummer :

Datum invoering :

Codenummer van de instelling :

Jaar waarop de informatie betrekking heeft (1 januari – 31 december)

1. Samenstelling van de dienst (met het oog op de toepassing van de wet op de zwangerschapsafbreking)

a) Aantal personen werkzaam in de voorlichtingsdienst

b) Kwalificatie van de diverse personeelsleden

Aantal

juristen :

psychologen :

maatschappelijke assistenten :

gezinsadviseurs :

artsen :

andere :

c) werking van de dienst, beschikbaarheid, toegankelijkheid, openingsuren, ruimtelijke inrichting, registratiemethoden, gebruikte documenten, ter hand gestelde informatie (eventuele nota's of documenten bijvoegen) :

.....

2. Totaal aantal raadplegingen van de voorlichtingsdienst i.f.v. problemen
inzake zwangerschapsafbreking

3. Toegepaste opvang- en hulpmethoden (eventuele nota's of documenten bijvoegen):

a) vóór de zwangerschapsafbreking :

b) tijdens de zwangerschapsafbreking :

c) ná de zwangerschapsafbreking :

4. Zijn er gevallen van opvang en hulp waar u op wenst te wijzen ?

.....

Hebt u vanuit uw ervaring eventueel voorstellen om de preventie inzake ongewenste zwangerschappen te verbeteren ?

.....

Voorafgaande opmerkingen bij dit statistisch verslag

De rubriek “geen antwoord”, vermeld in de tabellen, betekent dat het registratiedocument van een zwangerschapsafbreking dat door de arts werd overgemaakt geen antwoord op de betrokken rubriek bevat.

De rubriek “andere”, vermeld in de tabellen bij de ingeroepen noodsituaties, de anticonceptiemethoden, de methoden voor zwangerschapsafbreking, de verdoving en de verwickelingen, wordt gedetailleerd toegelicht in BIJLAGE 1.

Bijkomende gegevens over de zwangerschapsafbrekingen na de periode van twaalf weken, worden verstrekt in BIJLAGE 2.

1. Beschrijving

A. SOCIAAL-DEMOGRAFISCHE GEGEVENS

1. De zwangerschapsafbrekingen naar de leeftijd van de vrouw

leeftijd	aantal		%	
	2014	2015	2014	2015
10	0	0	0,00	0,00
11	0	0	0,00	0,00
12	3	1	0,02	0,01
13	9	7	0,05	0,04
14	56	54	0,29	0,28
15	156	118	0,82	0,62
16	228	264	1,19	1,39
17	398	358	2,08	1,88
18	525	525	2,75	2,76
19	679	595	3,55	3,13
20	813	788	4,25	4,14
21	886	817	4,64	4,30
22	948	955	4,96	5,02
23	1016	981	5,32	5,16
24	1012	961	5,30	5,05
25	985	996	5,16	5,24
26	959	988	5,02	5,20
27	980	934	5,13	4,91
28	944	903	4,94	4,75
29	845	872	4,42	4,59
30	841	907	4,40	4,77
31	793	753	4,15	3,96
32	806	817	4,22	4,30
33	751	714	3,93	3,76
34	726	763	3,80	4,01
35	727	755	3,80	3,97
36	593	605	3,10	3,18
37	534	596	2,79	3,13
38	409	501	2,14	2,64
39	409	400	2,14	2,10
40	361	355	1,89	1,87
41	234	255	1,22	1,34
42	216	198	1,13	1,04
43	111	121	0,58	0,64
44	74	78	0,39	0,41
45	37	45	0,19	0,24
46	19	14	0,10	0,07
47	13	13	0,07	0,07
48	6	1	0,03	0,01
49	2	2	0,01	0,01
50	1	0	0,01	0,00
51	0	2	0,00	0,01
52	0	0	0,00	0,00
53	2	0	0,01	0,00
54	0	0	0,00	0,00
55	0	1	0,00	0,01
totaal	19107	19013	100,00	100,00
geen antwoord	0	0		
algemeen totaal	19107	19013		

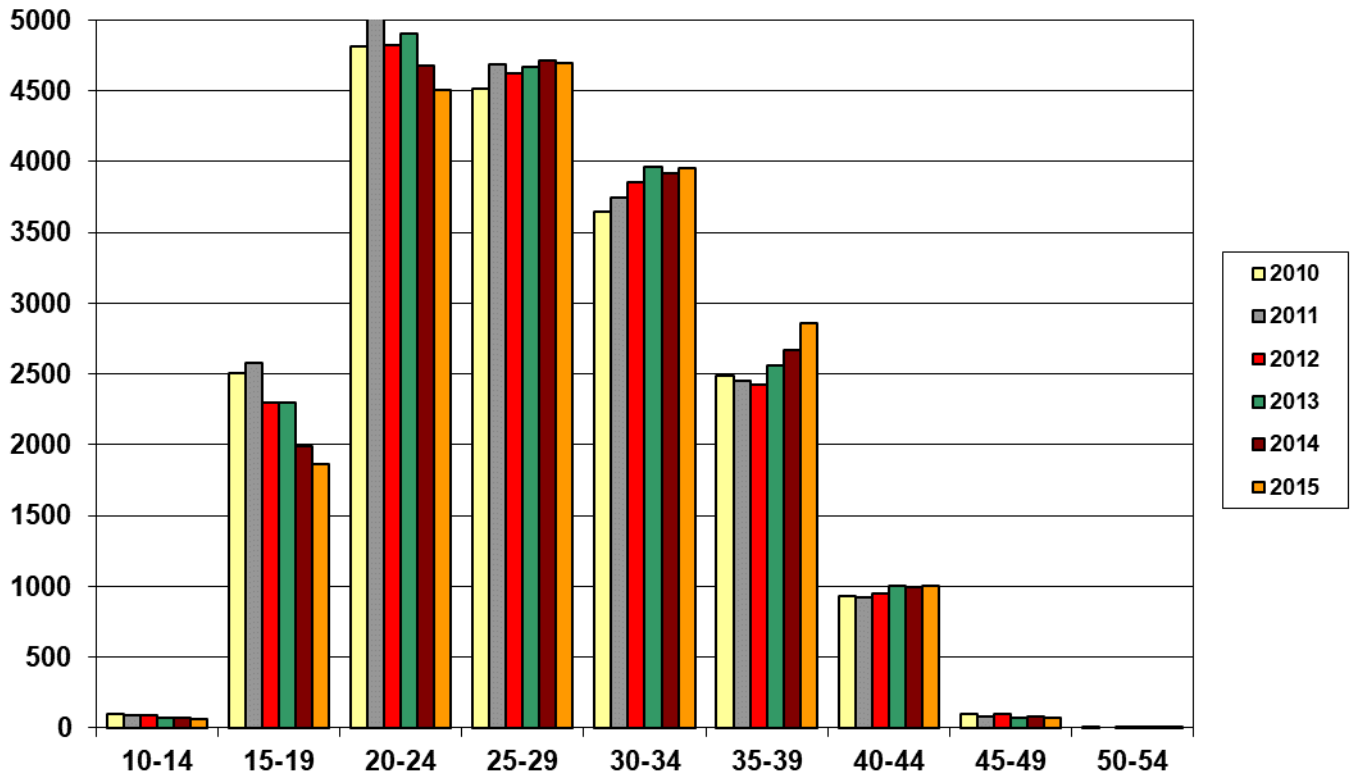
gemiddelde leeftijd in 2014 : **27,96**

gemiddelde leeftijd in 2015: **28,19**

Naar de leeftijd van de vrouw per leeftijdscategorie

leeftijdscategorie	aantal						%					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015
10-14	96	87	88	74	68	62	0,50	0,44	0,46	0,38	0,36	0,33
15-19	2506	2575	2302	2298	1986	1860	13,12	13,15	12,02	11,75	10,39	9,78
20-24	4812	5027	4823	4905	4675	4502	25,20	25,68	25,18	25,09	24,47	23,68
25-29	4515	4688	4621	4666	4713	4693	23,64	23,95	24,12	23,87	24,67	24,68
30-34	3651	3745	3852	3966	3917	3954	19,12	19,13	20,11	20,29	20,50	20,80
35-39	2490	2454	2425	2563	2672	2857	13,04	12,54	12,66	13,11	13,98	15,03
40-44	927	923	945	1008	996	1007	4,85	4,71	4,93	5,16	5,21	5,30
45-49	97	78	96	69	77	75	0,51	0,40	0,50	0,35	0,40	0,39
50-54	1	0	3	2	3	2	0,01	0,00	0,02	0,01	0,02	0,01
totaal	19095	19577	19155	19551	19107	19012	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
ouder dan 54	0	1	0	0	0	1						
alg. totaal	19095	19578	19155	19551	19107	19013						

naar de leeftijd van de vrouw

Volgens de hieronder vermelde gegevens van de Inspectie voor Gezondheidszorg hebben gespecialiseerde ziekenhuizen in Nederland een aantal zwangerschapsafbrekingen uitgevoerd bij vrouwen woonachtig in België :

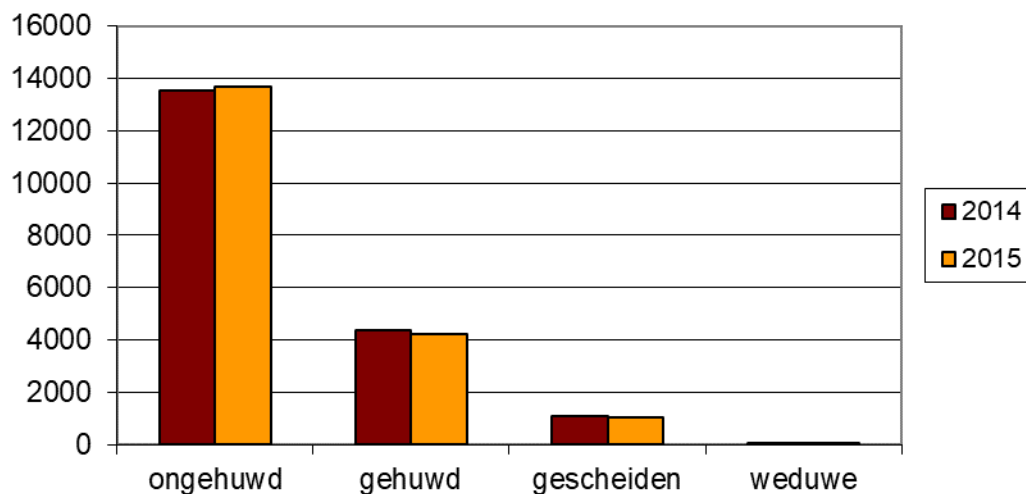
in 2014: **574** zwangerschapsafbrekingen werden uitgevoerd in Nederland.

in 2015: **530** zwangerschapsafbrekingen werden uitgevoerd in Nederland.

2. Zwangerschapsafbrekingen naar de burgerlijke staat

burgerlijke staat	aantal		%	
	2014	2015	2014	2015
ongetrouwd	13534	13669	70,83	71,89
getrouwd	4393	4226	22,99	22,23
gescheiden	1112	1057	5,82	5,56
weduwe	68	61	0,36	0,32
totaal	19107	19013	100,00	100,00
geen antwoord	0	0		
algemeen totaal	19107	19013		

burgerlijke staat

De officiële cijfers van de burgerlijke staat laten niet toe een juist beeld te vormen van de reële situatie van de patiënten.

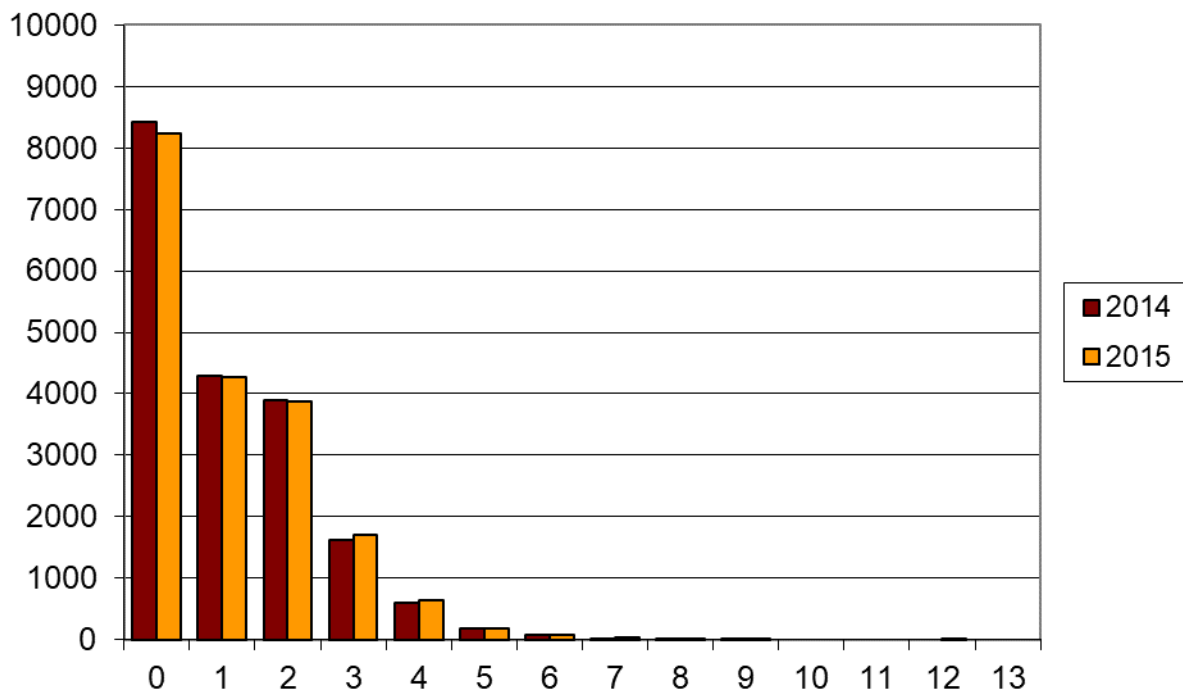
Een vrouw met als burgerlijke staat "getrouwd" kan met haar echtgenoot of met een andere partner samenleven, of als alleenstaande leven.

Een vrouw met als burgerlijke staat "ongetrouwd" kan als koppel samenleven.

3. Zwangerschapsafbrekingen naar het aantal kinderen ter wereld gebracht

kinderen	aantal		%	
	2014	2015	2014	2015
0	8431	8227	44,13	43,27
1	4286	4271	22,43	22,46
2	3892	3870	20,37	20,35
3	1611	1694	8,43	8,91
4	600	648	3,14	3,41
5	174	188	0,91	0,99
6	82	74	0,43	0,39
7	20	28	0,10	0,15
8	8	8	0,04	0,04
9	3	4	0,02	0,02
10	0	0	0,00	0,00
11	0	0	0,00	0,00
12	0	1	0,00	0,01
13	0	0	0,00	0,00
totaal	19107	19013	100,00	100,00
geen antwoord	0	0		
algemeen totaal	19107	19013		

aantal kinderen

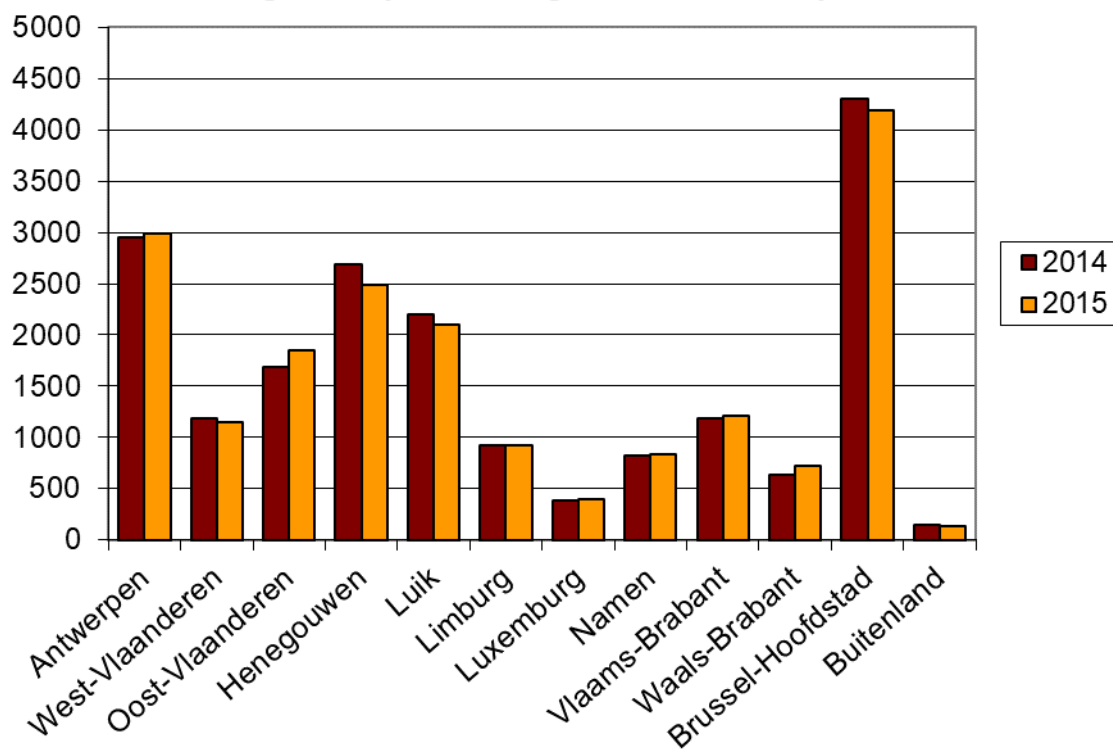

4. Zwangerschapsafbrekingen naar de woonplaats van de vrouw

4.1. Algemene gegevens

woonplaats	aantal		%	
	2014	2015	2014	2015
Antwerpen	2951	2993	15,44	15,74
West-Vlaanderen	1180	1147	6,18	6,03
Oost-Vlaanderen	1692	1845	8,86	9,70
Henegouwen	2685	2488	14,05	13,09
Luik	2202	2103	11,52	11,06
Limburg	920	927	4,81	4,88
Luxemburg	382	397	2,00	2,09
Namen	822	842	4,30	4,43
Vlaams-Brabant	1187	1213	6,21	6,38
Waals-Brabant	636	725	3,33	3,81
Brussel-Hoofdstad	4297	4192	22,49	22,05
Buitenland	153	141	0,80	0,74
totaal	19107	19013	100,00	100,00
geen antwoord	0	0		
algemeen totaal	19107	19013		

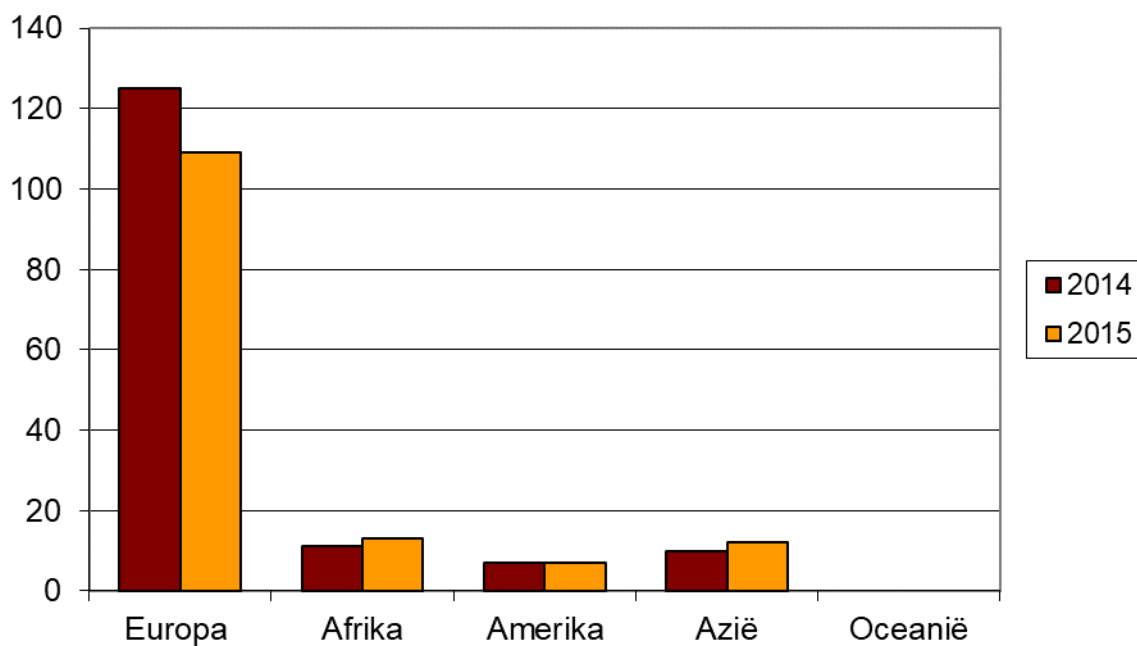
zwangerschapsafbrekingen naar de woonplaats

4.2. Vrouwen gedomicilieerd in het buitenland: indeling per werelddeel

afkomst	aantal		%	
	2014	2015	2014	2015
Europa	125	109	81,70	77,30
Afrika	11	13	7,19	9,22
Amerika	7	7	4,58	4,96
Azië	10	12	6,54	8,51
Oceanië	0	0	0,00	0,00
totaal	153	141	100,00	100,00
geen antwoord	0	0		
algemeen totaal	153	141		

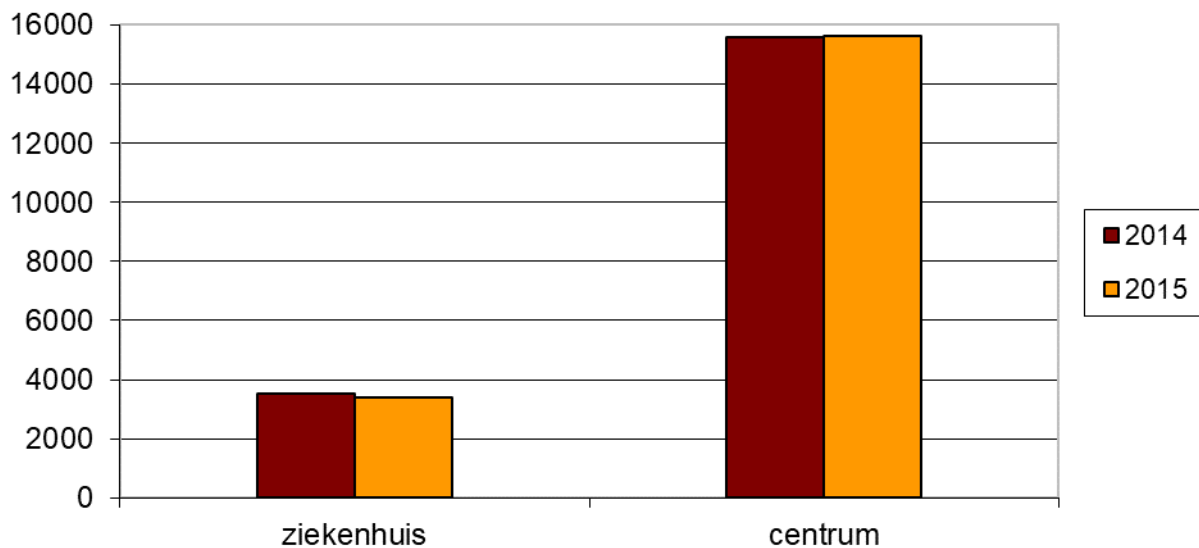
vrouwen gedomicilieerd in het buitenland

5. Instellingen waar zwangerschapsafbrekingen werden uitgevoerd

type instelling	aantal		%	
	2014	2015	2014	2015
ziekenhuis	3515	3394	18,40	17,85
centrum	15592	15619	81,60	82,15
algemeen totaal	19107	19013	100,00	100,00

verhouding centrum / ziekenhuis

B. PSYCHO-SOCIALE GEGEVENS

6. Ingeroepen noodsituaties

Lijst van noodsituaties

A.00 Lichamelijke problemen van de zwangere vrouw

A.01 Lichamelijke problemen van het kind dat zal worden geboren

A.02 Problemen van geestelijke gezondheid

B.13 De vrouw voelt zich te jong

B.14 De vrouw voelt zich te oud

B.15 Studente

B.16 Alleenstaande vrouw

B.17 Momenteel geen kinderwens

B.18 Voltoid gezin

C.20 Financiële redenen

C.21 Werksituatie

C.22 Woonsituatie

D.30 Relatie onlangs verbroken

D.31 Partner aanvaardt de zwangerschap niet

D.32 Occasionele relatie

D.33 Te recente relatie

D.34 Buitenechtelijke relatie

D.35 Partnerrelatiemoeilijkheden

D.36 Relatiemoeilijkheden met de omgeving

D.37 Juridische problemen i.v.m. de echtscheiding

E.40 Verkrachting

E.41 Incest

F.50 Politiek vluchteling

G.99 Andere

Categorieën van noodsituaties

A. Lichamelijke of geestelijke gezondheid van de moeder of van het kind dat zal worden geboren

B. Persoonlijke redenen

C. Financiële of materiële redenen

D. Relationele of familiale problemen

E. Zwangerschap na verkrachting of incest

F. Politiek vluchteling

G. Andere redenen

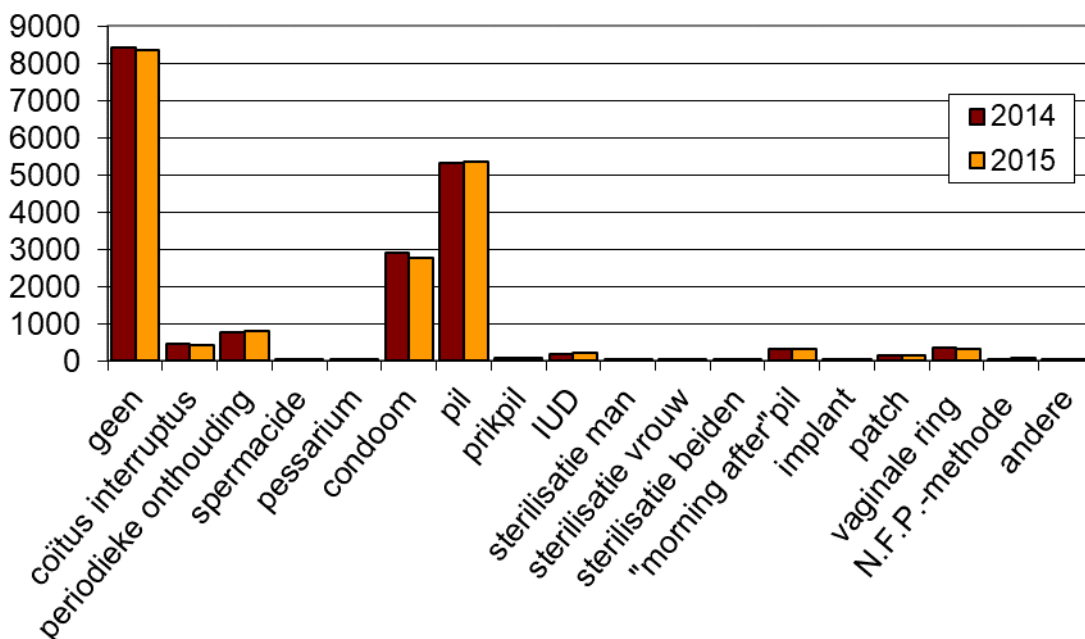
lijst	aantal		%	
	2014	2015	2014	2015
A.00	641	681	2,30	2,48
A.01	309	270	1,11	0,98
A.02	233	207	0,83	0,75
B.13	2898	2883	10,38	10,49
B.14	542	531	1,94	1,93
B.15	2173	1947	7,78	7,09
B.16	656	636	2,35	2,31
B.17	5416	5450	19,40	19,83
B.18	3441	3625	12,32	13,19
C.20	1905	1842	6,82	6,70
C.21	1562	1560	5,59	5,68
C.22	591	640	2,12	2,33
D.30	1565	1519	5,60	5,53
D.31	647	642	2,32	2,34
D.32	828	755	2,97	2,75
D.33	1472	1364	5,27	4,96
D.34	549	496	1,97	1,81
D.35	1306	1291	4,68	4,70
D.36	290	266	1,04	0,97
D.37	70	70	0,25	0,25
E.40	55	47	0,20	0,17
E.41	1	0	0,00	0,00
F.50	403	388	1,44	1,41
G.99	369	368	1,32	1,34
totaal	27922	27478	100,00	100,00

C. MEDISCHE GEGEVENS

7. De meest gebruikte voorbehoedmiddelen gedurende de laatste maand

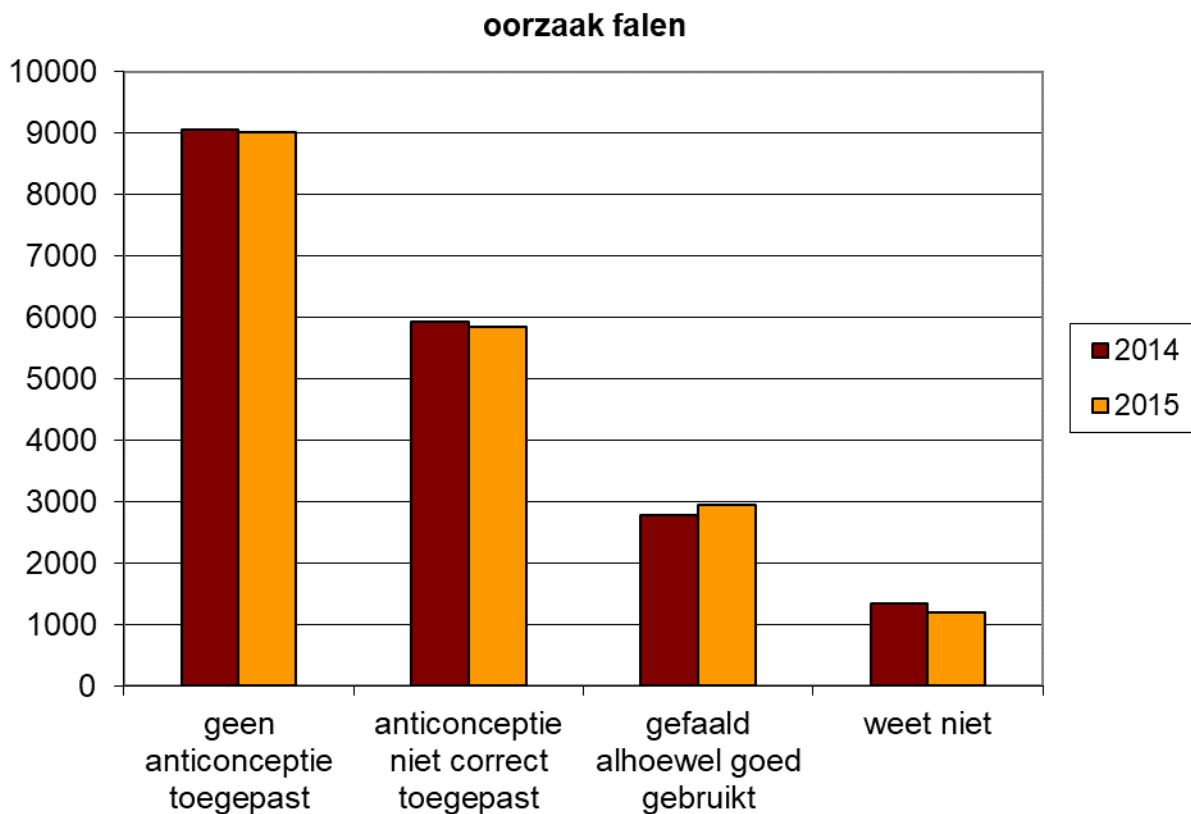
methode	aantal		%	
	2014	2015	2014	2015
geen	8425	8370	44,09	44,02
coïtus interruptus	462	440	2,42	2,31
periodieke onthouding	758	791	3,97	4,16
spermacide	10	4	0,05	0,02
pessarium	18	15	0,09	0,08
condoom	2895	2785	15,15	14,65
pil	5317	5358	27,83	28,18
prikpil	78	75	0,41	0,39
IUD	192	207	1,00	1,09
sterilisatie man	30	32	0,16	0,17
sterilisatie vrouw	6	13	0,03	0,07
sterilisatie beiden	2	2	0,01	0,01
"morning after"pil	307	308	1,61	1,62
implant	12	19	0,06	0,10
patch	145	153	0,76	0,80
vaginale ring	356	308	1,86	1,62
N.F.P.-methode	60	73	0,31	0,38
andere	34	60	0,18	0,32
totaal	19107	19013	100,00	100,00
geen antwoord	0	0		
algemeen totaal	19107	19013		

voorbehoedmiddel

8. Oorzaak falen

oorzaak	aantal		%	
	2014	2015	2014	2015
geen anticonceptie toegepast	9064	9021	47,44	47,45
anticonceptie niet correct toegepast	5924	5849	31,00	30,76
gefaald alhoewel goed gebruikt	2786	2947	14,58	15,50
weet niet	1333	1196	6,98	6,29
totaal	19107	19013	100,00	100,00
geen antwoord	0	0		
algemeen totaal	19107	19013		

Opmerkingen aangaande de tabellen 7 en 8.

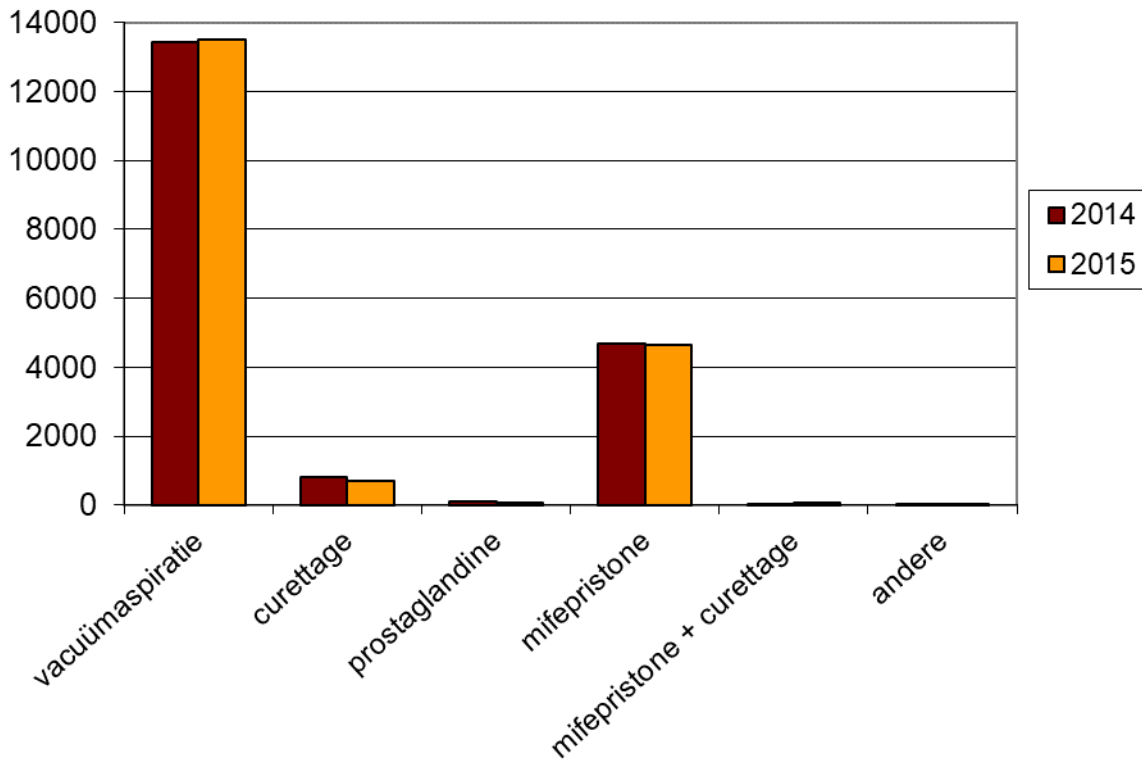
- ✓ Deze gegevens werden bekomen op grond van de verklaringen van de vrouw aan de arts en kunnen dus niet wetenschappelijk getoetst worden.
- ✓ Bovendien heeft de Commissie geen enkel gegeven over de frequentie van het gebruik van de verschillende contraceptiemethoden door de bevolking.
- ✓ Deze gegevens laten ons niet toe iets te zeggen over de betrouwbaarheid van het voorbehoedmiddel.

D. MEDISCH-TECHNISCHE ASPECTEN VAN DE BEHANDELING

9. Methode van zwangerschapsafbreking

methode	aantal		%	
	2014	2015	2014	2015
vacuümaspiratie	13427	13511	70,27	71,06
curettage	800	701	4,19	3,69
prostaglandine	120	86	0,63	0,45
mifepristone	4691	4648	24,55	24,45
mifepristone + curettage	40	51	0,21	0,27
andere	29	16	0,15	0,08
totaal	19107	19013	100,00	100,00
geen antwoord	0	0		
algemeen totaal	19107	19013		

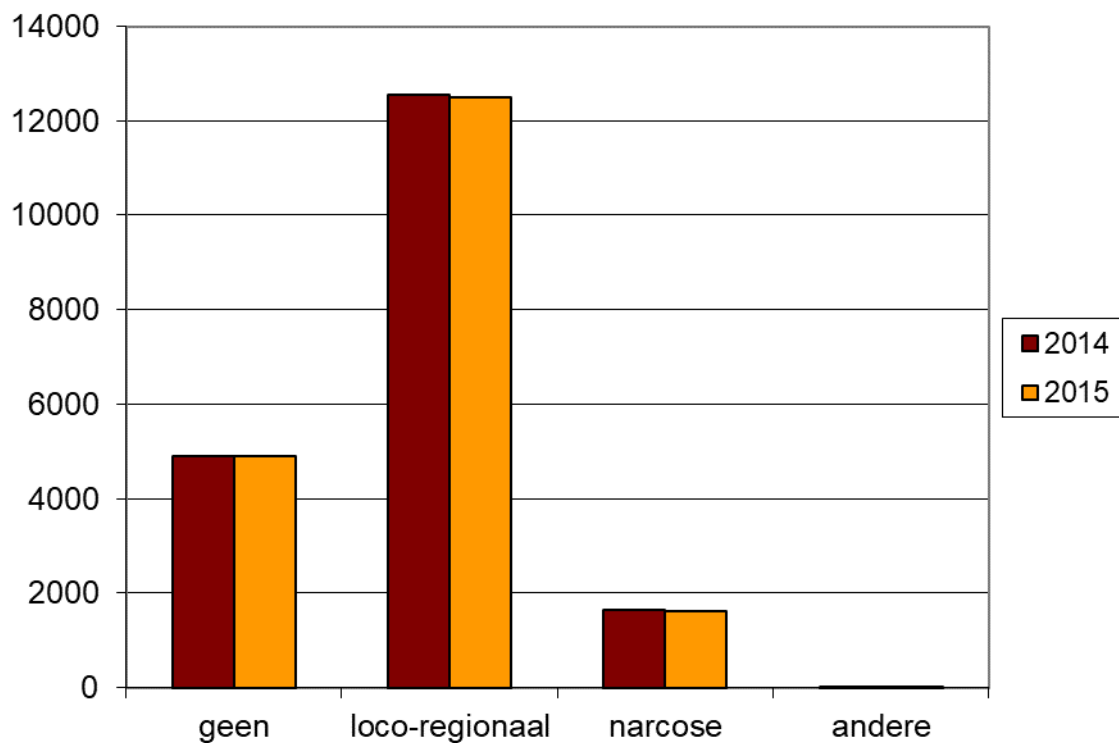
methode van zwangerschapsafbreking

10. Verdoving

methode	aantal		%	
	2014	2015	2014	2015
geen	4896	4894	25,62	25,74
loco-regionaal	12549	12502	65,68	65,76
narcose	1657	1613	8,67	8,48
andere	5	4	0,03	0,02
totaal	19107	19013	100,00	100,00
geen antwoord	0	0		
algemeen totaal	19107	19013		

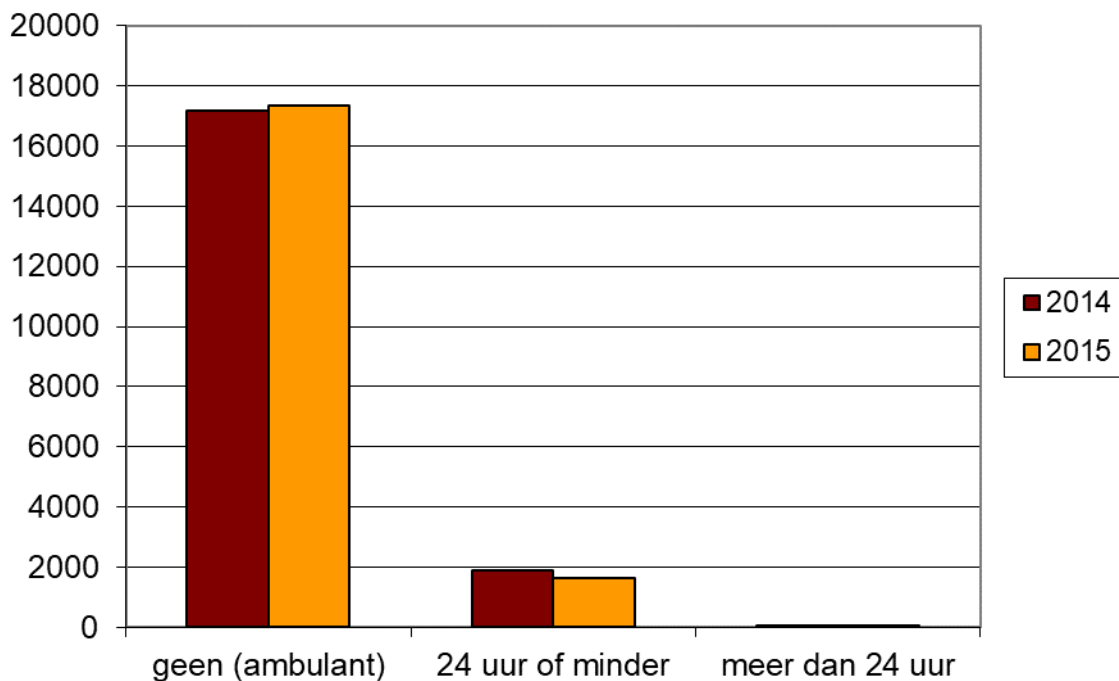
verdoving

11. Opnameduur

type	aantal		%	
	2014	2015	2014	2015
geen (ambulant)	17150	17325	89,76	91,12
24 uur of minder	1877	1629	9,82	8,57
meer dan 24 uur	80	59	0,42	0,31
totaal	19107	19013	100,00	100,00
geen antwoord	0	0		
algemeen totaal	19107	19013		

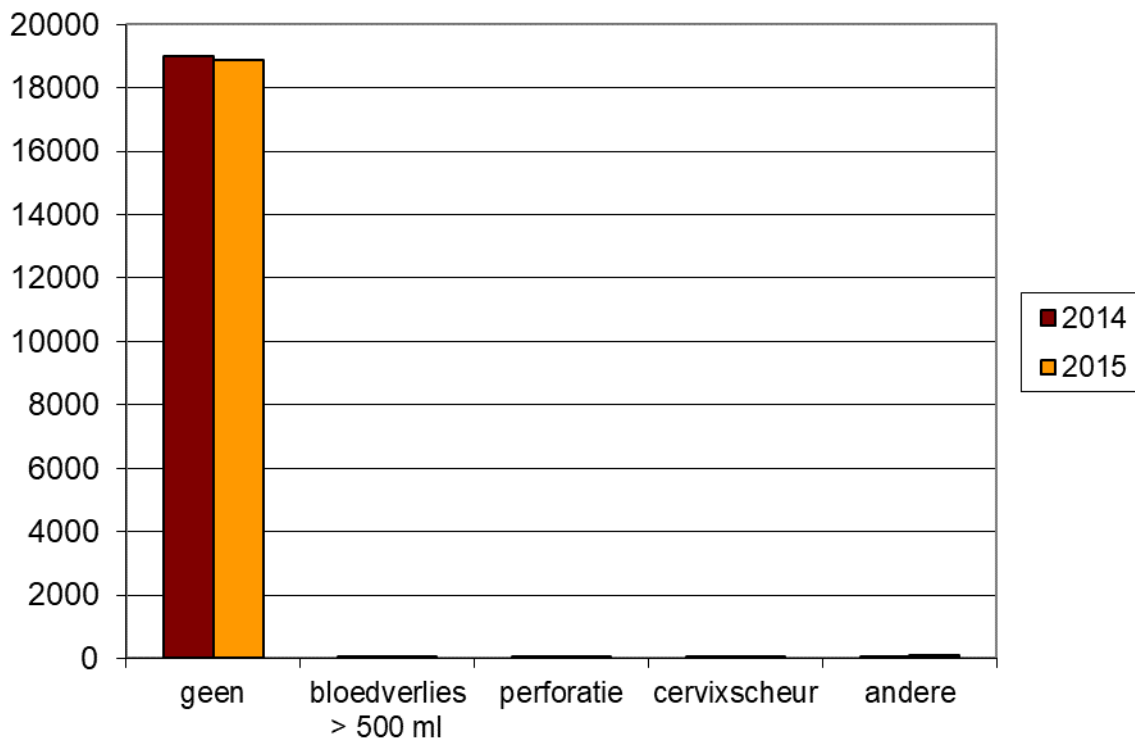
opnameduur

12. Verwikkelingen

type	aantal		%	
	2014	2015	2014	2015
geen	18980	18868	99,34	99,24
bloedverlies > 500 ml	44	34	0,23	0,18
perforatie	11	7	0,06	0,04
cervixscheur	12	17	0,06	0,09
andere	60	87	0,31	0,46
totaal	19107	19013	100,00	100,00
geen antwoord	0	0		
algemeen totaal	19107	19013		

verwikkelingen

2. Gekruiste tabellen

1. NOODSITUATIE

1.1. Woonplaats van de vrouw en noodsituatie om materiële redenen (categorie C)

woonplaats	aantal abortussen		met C		% met C	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Antwerpen	2951	2993	387	433	9,54	10,71
West-Vlaanderen	1180	1147	226	168	5,57	4,16
Oost-Vlaanderen	1692	1845	216	179	5,32	4,43
Henegouwen	2685	2488	826	756	20,35	18,70
Luik	2202	2103	486	546	11,98	13,51
Limburg	920	927	53	55	1,31	1,36
Luxemburg	382	397	89	99	2,19	2,45
Namen	822	842	266	282	6,55	6,98
Vlaams-Brabant	1187	1213	184	190	4,53	4,70
Waals-Brabant	636	725	207	212	5,10	5,24
Brussel-Hoofdstad	4297	4192	1084	1095	26,71	27,09
Buitenland	153	141	34	27	0,84	0,67
totaal	19107	19013	4058	4042	100,00	100,00

1.2. Woonplaats van de vrouw en het inroepen van persoonlijke redenen (categorie B)

woonplaats	aantal abortussen		met B		% met B	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Antwerpen	2951	2993	2287	2437	15,12	16,17
West-Vlaanderen	1180	1147	998	935	6,60	6,20
Oost-Vlaanderen	1692	1845	1367	1523	9,04	10,10
Henegouwen	2685	2488	2040	1889	13,49	12,53
Luik	2202	2103	1781	1724	11,77	11,44
Limburg	920	927	767	741	5,07	4,92
Luxemburg	382	397	255	286	1,69	1,90
Namen	822	842	601	613	3,97	4,07
Vlaams-Brabant	1187	1213	1032	1002	6,82	6,65
Waals-Brabant	636	725	511	560	3,38	3,72
Brussel-Hoofdstad	4297	4192	3372	3247	22,29	21,54
Buitenland	153	141	115	115	0,76	0,76
totaal	19107	19013	15126	15072	100,00	100,00

Deze twee tabellen vermelden de provincies van de woonplaats van de patiënten die ten minste één materiële en/of één persoonlijke reden als noodsituatie hebben ingeroepen.

1.3. Noodsituatie en leeftijd

1.3.1. Aantal

noodsituatie	10-14		15-19		20-24		25-29	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
gezondheid	1	0	37	28	136	143	302	284
persoonlijke noodsituatie	85	77	2501	2374	3996	3874	2996	2974
materiële noodsituatie	3	0	305	284	1311	1236	1166	1243
relationele problemen	5	3	451	387	1691	1595	1989	1839
verkrachting - incest	2	0	7	8	15	8	15	9
politiek vluchteling	0	0	23	17	90	100	128	124
andere	0	2	15	12	88	86	100	113
totaal	96	82	3339	3110	7327	7042	6696	6586

noodsituatie	30-34		35-39		40-44		45-49		50-54	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
gezondheid	328	301	269	272	99	121	11	9	0	0
persoonlijke noodsituatie	2475	2604	1990	2095	982	982	98	89	3	2
materiële noodsituatie	795	776	382	423	93	76	3	4	0	0
relationele problemen	1493	1402	826	924	260	241	11	11	1	0
verkrachting - incest	9	13	7	6	1	3	0	0	0	0
politiek vluchteling	100	85	48	46	14	16	0	0	0	0
andere	83	89	63	51	18	16	1	0	0	1
totaal	5283	5270	3585	3817	1467	1455	124	113	4	3

PS. De 55-jarige vrouw die niet voorkomt in de tabellen (2015) had een persoonlijke noodsituatie ingeroepen.

1.3.2. Percentage

noodsituatie	10-14		15-19		20-24		25-29	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
gezondheid	1,04	0,00	1,11	0,90	1,86	2,03	4,51	4,31
persoonlijke noodsituatie	88,54	93,90	74,90	76,33	54,54	55,01	44,74	45,16
materiële noodsituatie	3,13	0,00	9,13	9,13	17,89	17,55	17,41	18,87
relationele problemen	5,21	3,66	13,51	12,44	23,08	22,65	29,70	27,92
verkrachting - incest	2,08	0,00	0,21	0,26	0,20	0,11	0,22	0,14
politiek vluchteling	0,00	0,00	0,69	0,55	1,23	1,42	1,91	1,88
andere	0,00	2,44	0,45	0,39	1,20	1,22	1,49	1,72
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

noodsituatie	30-34		35-39		40-44		45-49		50-54	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
gezondheid	6,21	5,71	7,50	7,13	6,75	8,32	8,87	7,96	0,00	0,00
persoonlijke noodsituatie	46,85	49,41	55,51	54,89	66,94	67,49	79,03	78,76	75,00	50,00
materiële noodsituatie	15,05	14,72	10,66	11,08	6,34	5,22	2,42	3,54	0,00	0,00
relationele problemen	28,26	26,60	23,04	24,21	17,72	16,56	8,87	9,73	25,00	0,00
verkrachting - incest	0,17	0,25	0,20	0,16	0,07	0,21	0,00	0,00	0,00	0,00
politiek vluchteling	1,89	1,61	1,34	1,21	0,95	1,10	0,00	0,00	0,00	0,00
andere	1,57	1,69	1,76	1,34	1,23	1,10	0,81	0,00	0,00	25,00
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

1.4. Noodsituatie en burgerlijke staat

1.4.1. Aantal	noodsituatie	ongetrouwd		getrouwd		gescheiden		weduwe	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
	gezondheid	653	684	456	503	70	76	4	10
	persoonlijke noodsituatie	10882	10978	3518	3830	677	996	49	52
	materiële noodsituatie	3093	3156	767	1101	185	436	13	22
	relationele problemen	5171	4985	847	1007	675	1033	34	58
	verkrachting - incest	43	31	9	12	4	9	0	0
	politiek vluchteling	267	244	109	147	25	53	2	5
	andere	269	253	71	130	26	41	2	2
	totaal	20378	20331	5777	6730	1662	2644	104	149

1.4.2. Percentage	noodsituatie	ongetrouwd		getrouwd		gescheiden		weduwe	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
	gezondheid	3,20	3,36	7,89	7,47	4,21	2,87	3,85	6,71
	persoonlijke noodsituatie	53,40	54,00	60,90	56,91	40,73	37,67	47,12	34,90
	materiële noodsituatie	15,18	15,52	13,28	16,36	11,13	16,49	12,50	14,77
	relationele problemen	25,38	24,52	14,66	14,96	40,61	39,07	32,69	38,93
	verkrachting - incest	0,21	0,15	0,16	0,18	0,24	0,34	0,00	0,00
	politiek vluchteling	1,31	1,20	1,89	2,18	1,50	2,00	1,92	3,36
	andere	1,32	1,24	1,23	1,93	1,56	1,55	1,92	1,34
	totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

1.5. Noodsituatie en aantal kinderen

1.5.1. Aantal

noodsituatie	0		1		2		3	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
gezondheid	307	316	377	337	284	282	125	127
persoonlijke noodsituatie	7089	6904	2744	2728	3032	3063	1449	1490
materiële noodsituatie	1826	1724	1125	1163	743	749	262	272
relationele problemen	3423	3184	1754	1689	1097	995	305	363
verkrachting - incest	30	19	9	13	10	10	5	3
politiek vluchteling	173	179	112	108	77	65	23	29
andere	174	175	96	88	59	61	28	30
totaal	13022	12501	6217	6126	5302	5225	2197	2314

noodsituatie	4		5		>5	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
gezondheid	59	66	20	17	11	13
persoonlijke noodsituatie	541	618	165	166	106	103
materiële noodsituatie	72	91	19	24	11	19
relationele problemen	99	114	33	40	16	18
verkrachting - incest	2	0	0	2	0	0
politiek vluchteling	13	5	2	0	3	2
andere	10	10	1	1	0	3
totaal	796	904	240	250	147	158

1.5.2. Percentage

noodsituatie	0		1		2		3	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
gezondheid	2,36	2,53	6,06	5,50	5,36	5,40	5,69	5,49
persoonlijke noodsituatie	54,44	55,23	44,14	44,53	57,19	58,62	65,95	64,39
materiële noodsituatie	14,02	13,79	18,10	18,98	14,01	14,33	11,93	11,75
relationele problemen	26,29	25,47	28,21	27,57	20,69	19,04	13,88	15,69
verkrachting - incest	0,23	0,15	0,14	0,21	0,19	0,19	0,23	0,13
politiek vluchteling	1,33	1,43	1,80	1,76	1,45	1,24	1,05	1,25
andere	1,34	1,40	1,54	1,44	1,11	1,17	1,27	1,30
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

noodsituatie	4		5		>5	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
gezondheid	7,41	7,30	8,33	6,80	7,48	8,23
persoonlijke noodsituatie	67,96	68,36	68,75	66,40	72,11	65,19
materiële noodsituatie	9,05	10,07	7,92	9,60	7,48	12,03
relationele problemen	12,44	12,61	13,75	16,00	10,88	11,39
verkrachting - incest	0,25	0,00	0,00	0,80	0,00	0,00
politiek vluchteling	1,63	0,55	0,83	0,00	2,04	1,27
andere	1,26	1,11	0,42	0,40	0,00	1,90
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

2. VOORBEHOEDMIDDELEN

2.1. Voorbehoedmiddelen en leeftijdscategorieën

methode	10-14		15-19		20-24		25-29	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
geen	38	36	895	857	1931	1878	2034	2052
coïtus interruptus	1	1	36	25	92	100	118	92
periodieke onthouding	0	0	30	27	94	92	144	160
spermicide	0	0	1	0	0	0	4	2
pessarium	1	0	0	3	3	3	8	3
condoom	15	18	390	331	674	610	635	643
pil	11	7	566	555	1577	1529	1434	1380
prikpil	0	0	8	6	29	24	14	19
IUD	0	0	8	7	46	40	47	54
sterilisatie man	0	0	0	0	0	0	6	6
sterilisatie vrouw	0	0	0	0	0	1	2	1
sterilisatie beiden	0	0	0	0	0	1	1	0
"morning after" pil	1	0	24	25	79	77	95	92
implant	0	0	1	2	1	2	4	7
patch	0	0	7	6	39	45	48	54
vaginale ring	1	0	19	13	96	75	92	99
N.F.P.-methode	0	0	0	1	5	13	17	10
andere	0	0	1	2	9	12	10	19
totaal	68	62	1986	1860	4675	4502	4713	4693

methode	30-34		35-39		40-44		45-49		50-54	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
geen	1761	1701	1234	1298	492	502	39	44	1	1
coïtus interruptus	103	104	75	88	30	29	7	1	0	0
periodieke onthouding	208	220	205	192	72	87	5	12	0	1
spermicide	3	1	2	0	0	1	0	0	0	0
pessarium	3	3	2	1	1	2	0	0	0	0
condoom	572	608	430	420	166	146	13	9	0	0
pil	1000	1022	540	681	177	178	10	6	2	0
prikpil	14	15	10	9	3	2	0	0	0	0
IUD	47	47	31	41	13	18	0	0	0	0
sterilisatie man	11	14	10	8	3	3	0	1	0	0
sterilisatie vrouw	0	4	2	5	1	2	1	0	0	0
sterilisatie beiden	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
"morning after" pil	62	65	40	41	6	8	0	0	0	0
implant	3	4	1	3	1	1	1	0	0	0
patch	32	33	16	10	3	4	0	1	0	0
vaginale ring	74	73	58	40	15	8	1	0	0	0
N.F.P.-methode	12	27	13	12	13	9	0	1	0	0
andere	11	13	3	8	0	6	0	0	0	0
totaal	3917	3954	2672	2857	996	1007	77	75	3	2

2.1.1. Aantal

PS. De 55-jarige vrouw die niet voorkomt in de tabellen (2015) had geen voorbehoedsmiddel gebruikt.

2.1.2. Percentage

methode	10-14		15-19		20-24		25-29	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
geen	55,88	58,06	45,07	46,08	41,30	41,71	43,16	43,72
coïtus interruptus	1,47	1,61	1,81	1,34	1,97	2,22	2,50	1,96
periodieke onthouding	0,00	0,00	1,51	1,45	2,01	2,04	3,06	3,41
spermacide	0,00	0,00	0,05	0,00	0,00	0,00	0,08	0,04
pessarium	1,47	0,00	0,00	0,16	0,06	0,07	0,17	0,06
condoom	22,06	29,03	19,64	17,80	14,42	13,55	13,47	13,70
pil	16,18	11,29	28,50	29,84	33,73	33,96	30,43	29,41
prikpil	0,00	0,00	0,40	0,32	0,62	0,53	0,30	0,40
IUD	0,00	0,00	0,40	0,38	0,98	0,89	1,00	1,15
sterilisatie man	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,13
sterilisatie vrouw	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02	0,04	0,02
sterilisatie beiden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02	0,02	0,00
"morning after" pil	1,47	0,00	1,21	1,34	1,69	1,71	2,02	1,96
implant	0,00	0,00	0,05	0,11	0,02	0,04	0,08	0,15
patch	0,00	0,00	0,35	0,32	0,83	1,00	1,02	1,15
vaginale ring	1,47	0,00	0,96	0,70	2,05	1,67	1,95	2,11
N.F.P.- methode	0,00	0,00	0,00	0,05	0,11	0,29	0,36	0,21
andere	0,00	0,00	0,05	0,11	0,19	0,27	0,21	0,40
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

methode	30-34		35-39		40-44		45-49		50-54	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
geen	44,96	43,02	46,18	45,43	49,40	49,85	50,65	58,67	33,33	33,33
coïtus interruptus	2,63	2,63	2,81	3,08	3,01	2,88	9,09	1,33	0,00	0,00
periodieke onthouding	5,31	5,56	7,67	6,72	7,23	8,64	6,49	16,00	0,00	33,33
spermacide	0,08	0,03	0,07	0,00	0,00	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00
pessarium	0,08	0,08	0,07	0,04	0,10	0,20	0,00	0,00	0,00	0,00
condoom	14,60	15,38	16,09	14,70	16,67	14,50	16,88	12,00	0,00	0,00
pil	25,53	25,85	20,21	23,84	17,77	17,68	12,99	8,00	66,67	0,00
prikpil	0,36	0,38	0,37	0,32	0,30	0,20	0,00	0,00	0,00	0,00
IUD	1,20	1,19	1,16	1,44	1,31	1,79	0,00	0,00	0,00	0,00
sterilisatie man	0,28	0,35	0,37	0,28	0,30	0,30	0,00	1,33	0,00	0,00
sterilisatie vrouw	0,00	0,10	0,07	0,18	0,10	0,20	1,30	0,00	0,00	0,00
sterilisatie beiden	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00
"morning after" pil	1,58	1,64	1,50	1,44	0,60	0,79	0,00	0,00	0,00	0,00
implant	0,08	0,10	0,04	0,11	0,10	0,10	1,30	0,00	0,00	0,00
patch	0,82	0,83	0,60	0,35	0,30	0,40	0,00	1,33	0,00	0,00
vaginale ring	1,89	1,85	2,17	1,40	1,51	0,79	1,30	0,00	0,00	0,00
N.F.P.- methode	0,31	0,68	0,49	0,42	1,31	0,89	0,00	1,33	0,00	0,00
andere	0,28	0,33	0,11	0,28	0,00	0,60	0,00	0,00	0,00	0,00
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

2.2. Voorbehoedmiddelen en burgerlijke staat

2.2.1. Aantal

methode	ongehuwd		gehuwd		gescheiden		weduwe	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
geen	5840	5879	2014	1957	540	501	31	33
coïtus interruptus	307	285	120	117	34	37	1	1
periodieke onthouding	431	468	261	265	61	52	5	6
spermacide	7	3	2	1	1	0	0	0
pessarium	14	9	4	3	0	3	0	0
condoom	2125	2059	619	590	139	133	12	3
pil	3955	4070	1079	1016	267	260	16	12
prikipil	54	58	17	13	7	4	0	
IUD	110	131	71	64	10	10	1	2
sterilisatie man	14	19	13	13	3	0	0	0
sterilisatie vrouw	3	8	3	5	0	0	0	0
sterilisatie beiden	1	1	1	1	0	0	0	0
"morning after" pil	233	250	51	40	22	16	1	2
implant	6	11	5	7	1	1	0	0
patch	103	113	33	25	9	15	0	0
vaginale ring	275	232	67	61	13	14	1	1
N.F.P.- methode	34	38	24	26	2	8	0	1
andere	22	35	9	22	3	3	0	0
total	13534	13669	4393	4226	1112	1057	68	61

2.2.2. Percentage

methode	ongehuwd		gehuwd		gescheiden		weduwe	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
geen	43,15	43,01	45,85	46,31	48,56	47,40	45,59	54,10
coïtus interruptus	2,27	2,09	2,73	2,77	3,06	3,50	1,47	1,64
periodieke onthouding	3,18	3,42	5,94	6,27	5,49	4,92	7,35	9,84
spermacide	0,05	0,02	0,05	0,02	0,09	0,00	0,00	0,00
pessarium	0,10	0,07	0,09	0,07	0,00	0,28	0,00	0,00
condoom	15,70	15,06	14,09	13,96	12,50	12,58	17,65	4,92
pil	29,22	29,78	24,56	24,04	24,01	24,60	23,53	19,67
prikipil	0,40	0,42	0,39	0,31	0,63	0,38	0,00	0,00
IUD	0,81	0,96	1,62	1,51	0,90	0,95	1,47	3,28
sterilisatie man	0,10	0,14	0,30	0,31	0,27	0,00	0,00	0,00
sterilisatie vrouw	0,02	0,06	0,07	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00
sterilisatie beiden	0,01	0,01	0,02	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00
"morning after" pil	1,72	1,83	1,16	0,95	1,98	1,51	1,47	3,28
implant	0,04	0,08	0,11	0,17	0,09	0,09	0,00	0,00
patch	0,76	0,83	0,75	0,59	0,81	1,42	0,00	0,00
vaginale ring	2,03	1,70	1,53	1,44	1,17	1,32	1,47	1,64
N.F.P.- methode	0,25	0,28	0,55	0,62	0,18	0,76	0,00	1,64
andere	0,16	0,26	0,20	0,52	0,27	0,28	0,00	0,00
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

2.3. Voorbehoedmiddelen en aantal kinderen

methode	0		1		2		3	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
geen	3599	3510	1950	2013	1699	1695	732	719
coïtus interruptus	180	166	109	92	112	108	41	46
periodieke onthouding	267	271	153	164	216	214	79	88
spermacide	4	0	1	3	2	1	3	0
pessarium	11	6	3	2	2	6	2	1
condoom	1545	1451	519	479	541	523	213	235
pil	2325	2319	1281	1251	1039	1022	437	489
prikpil	31	25	15	15	19	21	6	8
IUD	56	63	34	45	59	60	27	30
sterilisatie man	0	1	6	5	16	14	5	5
sterilisatie vrouw	0	3	2	3	2	2	1	2
sterilisatie beiden	0	0	0	1	2	1	0	0
"morning after" pil	160	160	67	67	53	58	21	17
implant	2	4	2	2	3	6	1	5
patch	52	62	37	36	31	33	14	13
vaginale ring	166	145	85	56	68	75	21	23
N.F.P.- methode	22	28	11	17	19	14	7	6
andere	11	13	11	20	9	17	1	7
totaal	8431	8227	4286	4271	3892	3870	1611	1694

methode	4		5		>5	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
geen	281	282	102	92	62	59
coïtus interruptus	13	16	6	6	1	6
periodieke onthouding	30	40	9	10	4	4
spermacide	0	0	0	0	0	0
pessarium	0	0	0	0	0	0
condoom	63	78	10	12	4	7
pil	164	191	39	53	32	33
prikpil	5	3	1	3	1	0
IUD	13	5	1	3	2	1
sterilisatie man	0	6	1	0	2	1
sterilisatie vrouw	1	3	0	0	0	0
sterilisatie beiden	0	0	0	0	0	0
"morning after" pil	5	6	0	0	1	0
implant	4	0	0	1	0	1
patch	10	5	1	2	0	2
vaginale ring	10	6	3	2	3	1
N.F.P.- methode	0	6	0	2	1	0
andere	1	1	1	2	0	0
totaal	600	648	174	188	113	115

2.3.1. Aantal

2.3.2. Percentage

methode	0		1		2		3	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
geen	42,69	42,66	45,50	47,13	43,65	43,80	45,44	42,44
coïtus interruptus	2,13	2,02	2,54	2,15	2,88	2,79	2,55	2,72
periodieke onthouding	3,17	3,29	3,57	3,84	5,55	5,53	4,90	5,19
spermacide	0,05	0,00	0,02	0,07	0,05	0,03	0,19	0,00
pessarrium	0,13	0,07	0,07	0,05	0,05	0,16	0,12	0,06
condoom	18,33	17,64	12,11	11,22	13,90	13,51	13,22	13,87
pil	27,58	28,19	29,89	29,29	26,70	26,41	27,13	28,87
prikpil	0,37	0,30	0,35	0,35	0,49	0,54	0,37	0,47
IUD	0,66	0,77	0,79	1,05	1,52	1,55	1,68	1,77
sterilisatie man	0,00	0,01	0,14	0,12	0,41	0,36	0,31	0,30
sterilisatie vrouw	0,00	0,04	0,05	0,07	0,05	0,05	0,06	0,12
sterilisatie beiden	0,00	0,00	0,00	0,02	0,05	0,03	0,00	0,00
"morning after" pil	1,90	1,94	1,56	1,57	1,36	1,50	1,30	1,00
implant	0,02	0,05	0,05	0,05	0,08	0,16	0,06	0,30
patch	0,62	0,75	0,86	0,84	0,80	0,85	0,87	0,77
vaginale ring	1,97	1,76	1,98	1,31	1,75	1,94	1,30	1,36
N.F.P.- methode	0,26	0,34	0,26	0,40	0,49	0,36	0,43	0,35
andere	0,13	0,16	0,26	0,47	0,23	0,44	0,06	0,41
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

methode	4		5		>5	
	2015	2015	2014	2015	2014	2015
geen	46,83	43,52	58,62	48,94	54,87	51,30
coïtus interruptus	2,17	2,47	3,45	3,19	0,88	5,22
periodieke onthouding	5,00	6,17	5,17	5,32	3,54	3,48
spermacide	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
pessarrium	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
condoom	10,50	12,04	5,75	6,38	3,54	6,09
pil	27,33	29,48	22,41	28,19	28,32	28,70
prikpil	0,83	0,46	0,57	1,60	0,88	0,00
IUD	2,17	0,77	0,57	1,60	1,77	0,87
sterilisatie man	0,00	0,93	0,57	0,00	1,77	0,87
sterilisatie vrouw	0,17	0,46	0,00	0,00	0,00	0,00
sterilisatie beiden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
"morning after" pil	0,83	0,93	0,00	0,00	0,88	0,00
implant	0,67	0,00	0,00	0,53	0,00	0,87
patch	1,67	0,77	0,57	1,06	0,00	1,74
vaginale ring	1,67	0,93	1,72	1,06	2,65	0,87
N.F.P.- methode	0,00	0,93	0,00	1,06	0,88	0,00
andere	0,17	0,15	0,57	1,06	0,00	0,00
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

3. METHODE VAN ZWANGERSCHAPSAFBREKING

3.1. Methode van zwangerschapsafbreking en verwikkelingen

3.1.1. Aantal

verwikkeling	aspiratie		curettagage		prostaglandine	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
geen	13372	13448	776	675	118	83
bloedverlies	16	18	12	7	1	1
perforatie	8	4	3	3	0	0
cervixscheur	3	5	8	10	0	0
andere	28	36	1	6	1	2
totaal	13427	13511	800	701	120	86

verwikkeling	mifepristone		mifepr.+curettagage		andere	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
geen	4652	4599	36	47	26	16
bloedverlies	12	7	2	1	1	0
perforatie	0	0	0	0	0	0
cervixscheur	1	0	0	2	0	0
andere	26	42	2	1	2	0
totaal	4691	4648	40	51	29	16

3.1.2. Percentage

verwikkeling	aspiratie		curettagage		prostaglandine	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
geen	99,59	99,53	97,00	96,29	98,33	96,51
bloedverlies	0,12	0,13	1,50	1,00	0,83	1,16
perforatie	0,06	0,03	0,38	0,43	0,00	0,00
cervixscheur	0,02	0,04	1,00	1,43	0,00	0,00
andere	0,21	0,27	0,13	0,86	0,83	2,33
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

verwikkeling	mifepristone		mifepr.+curettagage		andere	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
geen	99,17	98,95	90,00	92,16	89,66	100,00
bloedverlies	0,26	0,15	5,00	1,96	3,45	0,00
perforatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
cervixscheur	0,02	0,00	0,00	3,92	0,00	0,00
andere	0,55	0,90	5,00	1,96	6,90	0,00
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

3.2. Methode van zwangerschapsafbreking en verdoving

3.2.1. Aantal

verdoving	aspiratie		curettagage		prostaglandine	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
geen	234	216	37	43	86	68
loco-regionaal	12155	12212	183	161	25	13
narcose	1037	1083	580	497	8	3
andere	1	0	0	0	1	2
totaal	13427	13511	800	701	120	86

verdoving	mifepristone		mifepr.+ curettagage		andere	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
geen	4513	4543	9	13	17	11
loco-regionaal	161	93	16	20	9	3
narcose	16	11	15	18	1	1
andere	1	1	0	0	2	1
totaal	4691	4648	40	51	29	16

3.2.2. Percentage

verdoving	aspiratie		curettagage		prostaglandine	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
geen	1,74	1,60	4,63	6,13	71,67	79,07
loco-regionaal	90,53	90,39	22,88	22,97	20,83	15,12
narcose	7,72	8,02	72,50	70,90	6,67	3,49
andere	0,01	0,00	0,00	0,00	0,83	2,33
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

verdoving	mifepristone		mifepr.+ curettagage		andere	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
geen	96,21	97,74	22,50	25,49	58,62	68,75
loco-regionaal	3,43	2,00	40,00	39,22	31,03	18,75
narcose	0,34	0,24	37,50	35,29	3,45	6,25
andere	0,02	0,02	0,00	0,00	6,90	6,25
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

3.3. Methode van zwangerschapsafbreking en leeftijdscategorieën

3.3.1. Aantal

methode	10-14		15-19		20-24		25-29	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
aspiratie	54	43	1484	1388	3328	3249	3226	3268
curettagage	2	7	81	62	171	153	195	169
prostaglandine	1	1	14	7	27	17	32	22
mifepristone	11	11	404	399	1137	1075	1247	1215
mifepr,+curettagage	0	0	3	3	10	7	7	15
andere	0	0	0	1	2	1	6	4
totaal	68	62	1986	1860	4675	4502	4713	4693

methode	30-34		35-39		40-44		45-49		50-54	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
aspiratie	2721	2800	1896	2014	669	692	47	55	2	2
curettagage	177	149	121	117	50	43	3	1	0	0
prostaglandine	21	13	16	25	9	0	0	1	0	0
mifepristone	970	972	630	689	265	268	26	18	1	0
mifepr,+curettagage	11	15	6	8	3	3	0	0	0	0
andere	17	5	3	4	0	1	1	0	0	0
totaal	3917	3954	2672	2857	996	1007	77	75	3	2

PS. Bij de 55-jarige vrouw die niet voorkomt in de tabellen (2015) werd mifepristone toegepast

3.3.2. Percentage

methode	10-14		15-19		20-24		25-29	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
aspiratie	79,41	69,35	74,72	74,62	71,19	72,17	68,45	69,64
curettagage	2,94	11,29	4,08	3,33	3,66	3,40	4,14	3,60
prostaglandine	1,47	1,61	0,70	0,38	0,58	0,38	0,68	0,47
mifepristone	16,18	17,74	20,34	21,45	24,32	23,88	26,46	25,89
mifepr,+curettagage	0,00	0,00	0,15	0,16	0,21	0,16	0,15	0,32
andere	0,00	0,00	0,00	0,05	0,04	0,02	0,13	0,09
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

methode	30-34		35-39		40-44		45-49		50-54	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
aspiratie	69,47	70,81	70,96	70,49	67,17	68,72	61,04	73,33	66,67	66,67
curettagage	4,52	3,77	4,53	4,10	5,02	4,27	3,90	1,33	0,00	0,00
prostaglandine	0,54	0,33	0,60	0,88	0,90	0,00	0,00	1,33	0,00	0,00
mifepristone	24,76	24,58	23,58	24,12	26,61	26,61	33,77	24,00	33,33	0,00
mifepr,+curettagage	0,28	0,38	0,22	0,28	0,30	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00
andere	0,43	0,13	0,11	0,14	0,00	0,10	1,30	0,00	0,00	0,00
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

3.4. Methode van zwangerschapsafbreking en opnameduur

3.4.1. Aantal

opnameduur	aspiratie		curettag		prostaglandine	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
ambulant	12430	12587	239	244	84	46
24 uur of minder	994	915	553	450	19	31
meer dan 24 uur	3	9	8	7	17	9
totaal	13427	13511	800	701	120	86

opnameduur	mifepristone		mifepr. + curettag		andere	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
ambulant	4373	4415	19	32	5	1
24 uur of minder	286	213	16	15	9	5
meer dan 24 uur	32	20	5	4	15	10
totaal	4691	4648	40	51	29	16

3.4.2. Percentage

opnameduur	aspiratie		curettag		prostaglandine	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
ambulant	92,57	93,16	29,88	34,81	70,00	53,49
24 uur of minder	7,40	6,77	69,13	64,19	15,83	36,05
meer dan 24 uur	0,02	0,07	1,00	1,00	14,17	10,47
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

opnameduur	mifepristone		mifepr. + curettag		andere	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
ambulant	93,22	94,99	47,50	62,75	17,24	6,25
24 uur of minder	6,10	4,58	40,00	29,41	31,03	31,25
meer dan 24 uur	0,68	0,43	12,50	7,84	51,72	62,50
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

4. OPNAMEDUUR

4.1. Opnameduur en verdoving

4.1.1. Aantal	opnameduur	geen		loco-regionaal		narcose		andere	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
	ambulant	4580	4628	12274	12321	294	376	2	0
24 uur of minder	301	248	224	158	1351	1222	1	1	
meer dan 24 uur	15	18	51	23	12	15	2	3	
totaal	4896	4894	12549	12502	1657	1613	5	4	

4.1.2. %	opnameduur	geen		loco-regionaal		narcose		andere	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
	ambulant	93,55	94,56	97,81	98,55	17,74	23,31	40,00	0,00
24 uur of minder	6,15	5,07	1,79	1,26	81,53	75,76	20,00	25,00	
meer dan 24 uur	0,31	0,37	0,41	0,18	0,72	0,93	40,00	75,00	
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	

4.2. Opnameduur en verwikkelingen

4.2.1. Aantal	opnameduur	geen		bloedverlies		perforatie		cervixscheur		andere	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
	ambulant	17075	17224	18	18	4	4	3	3	50	76
24 uur of minder	1834	1591	22	14	6	2	8	14	7	8	
meer dan 24 uur	71	53	4	2	1	1	1	0	3	3	
totaal	18980	18868	44	34	11	7	12	17	60	87	

4.2.2. %	opnameduur	geen		bloedverlies		perforatie		cervixscheur		andere	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
	ambulant	89,96	91,29	40,91	52,94	36,36	57,14	25,00	17,65	83,33	87,36
24 uur of minder	9,66	8,43	50,00	41,18	54,55	28,57	66,67	82,35	11,67	9,20	
meer dan 24 uur	0,37	0,28	9,09	5,88	9,09	14,29	8,33	0,00	5,00	3,45	
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	

5. ZIEKENHUIS OF CENTRUM

5.1. Ziekenhuis of centrum, naar de woonplaats van de vrouw

5.1.1. Aantal	woonplaats	ziekenhuis		centrum		aantal abortussen	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015
	Antwerpen	49	33	2902	2960	2951	2993
West-Vlaanderen	20	20	1160	1127	1180	1147	
Oost-Vlaanderen	143	148	1549	1697	1692	1845	
Henegouwen	1382	1253	1303	1235	2685	2488	
Luik	657	670	1545	1433	2202	2103	
Limburg	15	9	905	918	920	927	
Luxemburg	32	28	350	369	382	397	
Namen	125	164	697	678	822	842	
Vlaams-Brabant	122	110	1065	1103	1187	1213	
Waals-Brabant	110	111	526	614	636	725	
Brussel-Hoofdstad	840	780	3457	3412	4297	4192	
buitenland	20	16	133	125	153	141	
Totaal	3515	3342	15592	15671	19107	19013	

5.1.2. Percentage (*)	woonplaats	ziekenhuis	centrum	totaal	ziekenhuis	centrum	totaal
		2014	2014		2015	2015	
	Antwerpen	1,66	98,34	100,00	1,10	98,90	100,00
West-Vlaanderen	1,69	98,31	100,00	1,74	98,26	100,00	
Oost-Vlaanderen	8,45	91,55	100,00	8,02	91,98	100,00	
Henegouwen	51,47	48,53	100,00	50,36	49,64	100,00	
Luik	29,84	70,16	100,00	31,86	68,14	100,00	
Limburg	1,63	98,37	100,00	0,97	99,03	100,00	
Luxemburg	8,38	91,62	100,00	7,05	92,95	100,00	
Namen	15,21	84,79	100,00	19,48	80,52	100,00	
Vlaams-Brabant	10,28	89,72	100,00	9,07	90,93	100,00	
Waals-Brabant	17,30	82,70	100,00	15,31	84,69	100,00	
Brussel-Hoofdstad	19,55	80,45	100,00	18,61	81,39	100,00	
buitenland	13,07	86,93	100,00	11,35	88,65	100,00	

(*) = percentage t.o.v. het aantal zwangerschapsafbrekingen per provincie

5.2. Ziekenhuis of centrum, volgens leeftijdscategorieën

5.2.1. Aantal

instelling	10-14		15-19		20-24	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
ziekenhuis	12	11	326	325	792	697
centrum	56	51	1660	1535	3883	3805
totaal	68	62	1986	1860	4675	4502

instelling	25-29		30-34		35-39	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
ziekenhuis	856	823	763	739	525	520
centrum	3857	3870	3154	3215	2147	2337
totaal	4713	4693	3917	3954	2672	2857

instelling	40-44		45-49		50-54	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
ziekenhuis	228	214	13	13	0	0
centrum	768	793	64	62	3	2
totaal	996	1007	77	75	3	2

PS. Bij de 55-jarige vrouw die niet voorkomt in de tabellen (2015) werd de zwangerschapsafbreking in een centrum uitgevoerd.

5.2.2. Percentage

instelling	10-14		15-19		20-24	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
ziekenhuis	17,65	17,74	16,41	17,47	16,94	15,48
centrum	82,35	82,26	83,59	82,53	83,06	84,52
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

instelling	25-29		30-34		35-39	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
ziekenhuis	18,16	17,54	19,48	18,69	19,65	18,20
centrum	81,84	82,46	80,52	81,31	80,35	81,80
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

instelling	40-44		45-49		50-54	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
ziekenhuis	22,89	21,25	16,88	17,33	0,00	0,00
centrum	77,11	78,75	83,12	82,67	100,00	0,00
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

5.3. Ziekenhuis of centrum en verwickelingen

5.3.1. Aantal	verwikkeling	ziekenhuis		centrum	
		2014	2015	2014	2015
	geen	3479	3309	15501	15559
bloedverlies	17	12	27	22	
perforatie	6	3	5	4	
scheur	4	5	8	12	
andere	9	13	51	74	
totaal	3515	3342	15592	15671	

5.3.2. Percentage	verwikkeling	ziekenhuis		centrum	
		2014	2015	2014	2015
	geen	98,98	99,01	99,42	99,29
bloedverlies	0,48	0,36	0,17	0,14	
perforatie	0,17	0,09	0,03	0,03	
scheur	0,11	0,15	0,05	0,08	
andere	0,26	0,39	0,33	0,47	
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	

5.4. Ziekenhuis of centrum en opnameduur

5.4.1. Aantal	opnameduur	ziekenhuis		centrum	
		2014	2015	2014	2015
	ambulant	1863	1962	15287	15363
24 uur of minder	1574	1323	303	306	
meer dan 24 uur	78	57	2	2	
totaal	3515	3342	15592	15671	

5.4.2. %	opnameduur	ziekenhuis		centrum	
		2014	2015	2014	2015
	ambulant	53,00	58,71	98,04	98,03
24 uur of minder	44,78	39,59	1,94	1,95	
meer dan 24 uur	2,22	1,71	0,01	0,01	
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	

5.5. Ziekenhuis of centrum en methode van zwangerschapsafbreking

5.5.1. Aantal	methode	ziekenhuis		centrum	
		2014	2015	2014	2015
	aspiratie	1531	1535	11896	11976
curettag	367	254	433	447	
prostaglandine	103	64	17	22	
mifepristone	1473	1444	3218	3204	
mifepristone+curettag	17	30	23	21	
andere	24	15	5	1	
totaal	3515	3342	15592	15671	

5.5.2. Percentage	methode	ziekenhuis		centrum	
		2014	2015	2014	2015
	aspiratie	43,56	45,93	76,30	76,42
curettag	10,44	7,60	2,78	2,85	
prostaglandine	2,93	1,92	0,11	0,14	
mifepristone	41,91	43,21	20,64	20,45	
mifepristone+curettag	0,48	0,90	0,15	0,13	
andere	0,68	0,45	0,03	0,01	
totaal	100,00	100,00	100,00	100,00	

5.6. Ziekenhuis of centrum en verdoving

5.6.1. Aantal	verdoving	ziekenhuis		centrum	
		2014	2015	2014	2015
	geen	1540	1510	3356	3384
	loco-regionaal	584	506	11965	11996
	narcose	1388	1322	269	291
	andere	3	4	2	0
	totaal	3515	3342	15592	15671

5.6.2. %	verdoving	ziekenhuis		centrum	
		2014	2015	2014	2015
	geen	43,81	45,18	21,52	21,59
	loco-regionaal	16,61	15,14	76,74	76,55
	narcose	39,49	39,56	1,73	1,86
	andere	0,09	0,12	0,01	0,00
	totaal	100,00	100,00	100,00	100,00

5.7. Ziekenhuis of centrum en zwangerschapsafbreking na 12 weken

5.7. Aantal	na 12 weken	ziekenhuis		centrum	
		2014	2015	2014	2015
	gevaar voor de moeder	1	6	0	4
	gevaar voor het kind	94	35	0	0
	Gevaar voor moeder + kind	2	0	0	0
	totaal	97	41	0	4

na 12 weken	gevaar voor de moeder		gevaar voor het kind		gevaar voor moeder + kind	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
ziekenhuis	1	6	94	35	2	0
centrum	0	4	0	0	0	0
totaal	1	10	94	35	2	0

Toelichting bij de sub-rubriek “andere” in het registratiedocument voor een zwangerschapsafbreking

In de punten 1 tot 5 wordt hieronder nader ingegaan op de elementen die geregistreerd worden in de sub-rubriek << andere >>; en die niet opgenomen kunnen worden in een specifieke subrubriek.

1. “Andere” noodsituaties (*)

De noodsituaties ingeroepen in de rubriek << andere>> betreffen 369 in 2014 en 368 in 2015

De meest voorkomende ingeroepen redenen hadden betrekking op “geen kinderwens” (87 gevallen, ofwel 23,60% in 2014 en 111 gevallen, ofwel 30,16% in 2015) en op “de situatie van de vader” (85 gevallen, ofwel 23,04% in 2014 en 65 gevallen, ofwel 17,66% in 2015)

Sommige artsen hadden enkel de code G.99 vermeld op het registratieformulier zonder enige omschrijving of precisering aangaande deze ingeroepen noodsituatie. Deze gevallen (4 in 2014 en 14 in 2015) zijn ondergebracht in de rubriek “blanco”.

INGEROEPEN REDENEN	2014
Geen moederschapswens / Andere verlangens	87
Geen kinderwens	66
Niet klaar	7
Wens om eerst te trouwen / samen te wonen	4
Wens om tijd voor zichzelf te hebben / haar leven terug op te bouwen	4
Geen tijd om zich met een kind bezig te houden	3
Wens om een opleiding te hervatten / aan haar loopbaan te werken	2
Andere plannen dan een kind	1
Situatie van de vader	85
Vader gewelddadig	16
Vader die in de gevangenis zit, een veroordeling riskeert of op de vlucht is	14
Vader reeds getrouwd of samenwonend	7
Vader ziek (fysieke of psychische problemen)	7
Vader woont niet samen met de vrouw / woont in het buitenland	6
Vader is niet de partner (buitenechtelijke relatie / niet in koppel)	6
Vader te oud	5
Vader in onregelmatige situatie	4
Vader is een oude kennis (emotionele zwakheid) / een ex	4
Identiteit van de verwekker onzeker of niet gekend	3
Vader studeert nog	3
Vader verondersteld onvruchtbaar te zijn	2
Vader met een onzekere beroepssituatie	2
Vader in echtscheidingsprocedure	2
Zelfdoding van de vader	1
Vader die zijn familie niet in kennis wil stellen van de zwangerschap	1
Vader is drankverslaafd	1
Vader is ontrouw	1

(*) Zoals vermeld onder code G.99 in de lijst met ingeroepen noodsituaties op pagina 20.

INGEROEPEN REDENEN 2014 vervolg	
Zwangerschap / Moederschap	64
Te recente bevalling(en)	44
Tweelingzwangerschap	8
Bang voor zwangerschap en bevalling	3
Bang dat men het kind niet graag gaat zien / dat men geen kinderen verdraagt	2
Wens om het huidige gezinsevenwicht te behouden	2
Gezin compleet	2
Nieuw samengesteld gezin	1
Fobie want daarvoor afwijking en abortus	1
Fobie want genetische ziekte bij het eerste kind	1
Religie en/of cultuur	38
Taboesfeer in de familiale kring / tegenstrijdigheid tussen culturen en/of religies / bang van de reactie van de ouders / bang voor verstoting bij zwangerschap zonder getrouwd te zijn	
Situatie van de vrouw	24
Ingewikkelde financiële situatie	5
Weigering om een kind alleen groot te brengen	6
Moeilijke gezinssituatie	3
Rouw	2
Ouders ziek / aan het eind van hun leven en opvangbehoefstig	2
Zonder vaste woonplaats	1
Voogdes van broers en zussen (ouders overleden)	1
Weigering om kinderen te hebben van verschillende vaders	1
Familiaal geweld	1
Persoon met een beperking ten laste	1
Aanstaand huwelijk	1
Kinderen	23
Ziek(e) kind(eren) of kind(eren) met een beperking	14
Geplaatst(e) kind(eren)	5
Overleden kind(eren)	2
Opvoedingsproblemen met een kind	1
Oudste van de kinderen in de criminaliteit	1
Gezondheid van het kind dat geboren moet worden	13
Mogelijk gezondheidsprobleem (door infectie, ...)	6
Cytomegalovirus	2
Angst voor bijwerking na morning-afterpil / Roaccutane	2
Probleem in verband met het roedhondvaccin	1
Toxoplasmose	1
Bloedverwantschap	1
Relationele problemen	10
Aanstaande breuk / recente breuk / relatie zonder toekomst	3
Onstabiel leven samen, met spanningen	3
Twijfel over de « juiste » partnerkeuze	3
Gedwongen huwelijk	1
Verslavingen (drugs)	8
Gezondheid van de vrouw	7
Psychologische problemen / depressie	2
Kanker / Medisch verboden	2
Vermoeidheid / genezing	2
Burn-out	1
Prostitutie	6
Blanco (geen uitleg – enkel code G.99 werd ingevuld)	4
Totaal	369

INGEROEPEN REDENEN 2015

Geen moederschapswens / Andere verlangens	111
Geen kinderwens	91
Niet klaar	10
Wens om te studeren / (opnieuw een opleiding te volgen / aan haar loopbaan te werken	5
Wens om eerst te trouwen / samen te wonen	4
Wens om tijd voor zichzelf te hebben / haar leven terug op te bouwen / andere plannen	1
Situatie van de vader	65
Vader gewelddadig	19
Vader die in de gevangenis zit, een veroordeling riskeert of op de vlucht is	7
Vader ziek (fysieke of psychische problemen) of met een beperking	7
Identiteit van de verwekker onzeker of niet gekend	5
Vader reeds getrouwd of samenwonend	5
Vader woont niet samen met de vrouw / woont in het buitenland	4
Vader heeft genetische ziekte	3
Vader overleden	3
Vader in onregelmatige situatie	2
Vader is niet de partner (relatie buiten koppel)	1
Vader is een ex	1
Vader studeert nog	1
Vader met een onzekere beroepssituatie	1
Vader in echtscheidingsprocedure	1
Zelfdoding van de vader	1
Vader wil de zwangerschap niet	1
Vader heeft reeds verschillende andere kinderen	1
Vader twijfelt tussen verschillende partners	1
Vader heeft juridisch probleem	1
Zwangerschap / Moederschap	51
Te recente bevalling(en)	37
Tweelingzwangerschap	5
Fobie door genetische ziekte van het eerste kind	4
Reeds 2 keizersnedes gehad / risico voor de vrouw	3
Bang voor zwangerschap en bevalling	2
Situatie van de vrouw	38
Buitenlandse vrouw die zich eerst wil integreren in België	6
Rouw	5
Ingewikkelde financiële situatie	4
Moeilijke gezinssituatie	4
Reeds kinderen zonder vader	3
Gezin compleet	3
In gevangenis	2
Topsportster / trapezeacrobat	2
Studente	2
Buitenlandse vrouw die kinderen wil in haar land van herkomst (studente, ...)	2
Zorg om een familielid	1
Weduwe	1
Familiaal geweld	1
Eiceldonor	1
Buitenlandse vrouw die eerst wil dat haar kinderen naar België komen	1
Religie en/of cultuur	27
Taboesfeer in de familiale kring / tegenstrijdigheid tussen culturen en/of religies / bang van de reactie van de ouders / bang voor verstoting bij zwangerschap zonder getrouwd te zijn	

INGEROEPEN REDENEN 2015 vervolg

Kinderen	24
Ziek(e) kind(eren) of kind(eren) met een beperking	17
Geplaatst(e) kind(eren) / maatregelen van de jeugdrechtbank	4
Overleden kind(eren)	3
Gezondheid van het kind dat moet geboren worden	14
Cytomegalovirus	6
Effecten van geneesmiddelen	5
Effecten van Roaccutane	3
Blanco (geen uitleg – enkel code G.99 werd ingevuld)	14
Gezondheid van de vrouw	10
Psychologische problemen / depressie	2
Kanker / Medisch verboden	1
Fibroom	1
Grote mentale achterstand	1
Ziekte van Lyme	1
Actieve Crohn	1
Blind	1
Handicap: verplaatsing met rolstoel	1
Recente operatie en bang voor geneesmiddelen en anesthesie	1
Prostitutie	8
Relationele problemen	3
Twijfel over de « juiste » partnerkeuze	2
Uit elkaar aan het gaan	1
Verslavingen	3
Alcohol	2
Drugs	1
Totaal	368

2. “Andere” anticonceptiemethodes

Deze subrubriek wordt vaak gebruikt als de arts meerdere methodes opgeeft.

- borstvoeding ;
- minipil voor borstvoeding ;
- zaaddodend Chinees blad ;
- ligatuur van de eileiders ;
- Ogino-methode
- vaginale pil
- programma op het internet voor de berekening van de cycli ;
- kalendermethode ;
- spoeling;
- natuurlijke methode (slijm) ;
- pil zonder oestrogenen (progesteron) ;

- vrouwelijk voorbehoedmiddel ;
- regels ;
- anale seks ;
- dacht dat partner steriel was ;

3. “Andere” methodes van zwangerschapsafbreking

- ballon en mifepristone ;
- Cytotec (misoprostol);
- vaginale expulsie ;
- foeticide
- mifepristone + prostaglandine
- Foley-katheder ;
- Cytotec en curettage of inductie ;
- spontane miskraam ;
- mifepristone en aspiratie ;

4. “Andere” methodes van verdoving

- Dipidolor ;
- morfinepomp of PCA-pomp ;
- epidurale ;
- locoregionale verdoving ;

5. “Andere” verwikkelingen

- anteversie (geen toegang tot de baarmoeder) ;
- klonters ;
- psychologische problemen;
- hevige pijnen en/of krampen ;
- spontane expulsie vóór Cytotec / expulsie thuis ;
- moederkoorts ;

- bloedverlies hoger dan 500 ml / post-partumbloeding ;
- gevoel van onbehagen bij de zwangerschapsafbreking of bij overbrenging naar het ziekenhuis ;
- ontstekingsyndroom / infectie ;
- aspiratie onmogelijk of onvolledig ;
- manuele verlossing of loslating van de placenta ;
- moeilijke of onmogelijke dilatatie van de hals ;
- mislukken van de methode (soms met overbrenging naar het ziekenhuis / algemene verdoving) ;
- spontane late expulsie na Mifegyne ;
- verkeerde weg ;
- cyste ;
- metrorragie ;
- placentaire retentie / urinaire retentie ;
- stress (angstcrisis – tetaniecrisis – braken – hyperventriculaire paniek);
- buitenmaats zwangerschapsvolume ;
- vasovagale syncope ;
- expulsie is onmogelijk of onvolledig soms met bloedingen.

Zwangerschapsafbrekingen na een periode van 12 weken

Overeenkomstig artikel 350, 4° van het Strafwetboek kan na de termijn van twaalf weken de zwangerschap onder de voorwaarden bepaald bij artikel 350, 1°, b), 2° en 3° van hetzelfde wetboek slechts worden afgebroken, indien het voltooien van de zwangerschap een ernstig gevaar inhoudt voor de gezondheid van de vrouw of indien vaststaat dat het kind dat geboren zal worden zal lijden aan een uiterst zware kwaal die als ongeneeslijk wordt erkend op het ogenblik van de diagnose.

In 2014 werden 97 zwangerschapsafbrekingen na de termijn van 12 weken geregistreerd en in 2015 bedroeg dit aantal 45.

Deze zwangerschapsafbrekingen zijn als volgt opgesplitst:

na 12 weken	ziekenhuis		centrum	
	2014	2015	2014	2015
gevaar voor de moeder	1	6	0	4
gevaar voor het kind	94	35	0	0
gevaar voor de moeder + het kind	2	0	0	0
totaal	97	41	0	4

na 12 weken	gevaar voor de moeder		gevaar voor het kind		gevaar voor de moeder + het kind	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
ziekenhuis	1	6	94	35	2	0
centrum	0	4	0	0	0	0
totaal	1	10	94	35	2	0

A. De redenen die ingeroepen worden om die zwangerschapsafbrekingen uit te voeren bij **ernstig gevaar voor de gezondheid van de moeder** zijn de volgende:

- chorioamnionitis ;
- pre-eclampsie.

B. Als **uiterst zware of ongeneeslijke aandoeningen¹ waaraan het kind zou lijden** indien het geboren wordt, gaf men op:

1. Chromosomale aandoeningen

- chromosomale anomalie (autisme) ;
- deletie van chromosoom 15 ;
- deletie van chromosoom 22 q 112 ;
- monosomie 6 ;
- Turnersyndroom (hygroma colli) ;
- triploïdie ;
- Polymalformatief syndroom (ongebalanceerde chromosomale translocatie) ;
- velocardiofaciaal syndroom (syndroom van Shprintzen) ;
- trisomie 9 (syndroom van Warkany) ;
- trisomie 13 (syndroom van Patau) ;
- trisomie 18 (syndroom van Edwards) ;
- trisomie 21 (syndroom van Down) ;

2. Afwijkingen

Hart en longen

- letale hartafwijking / cardiopathie ;
- hypoplasie van de linker harthelft ;
- mucoviscidose ;
- situs inversus
- tetralogie van Fallot ;
- een enkele hartkamer en een enkele klep double outlet.

Skelet

- syndroom van Gorlin;
- osteogenesis imperfecta.

¹ Deze aandoeningen kunnen apart of gecombineerd voorkomen

Nieren en lever

- bilaterale renale agenesie ;
- nieraandoening ;
- nierpolycystose ;
- leverpolycystose.

Centraal zenuwstelsel

- anencefalie ;
- encefalon
- ziekte van Strumpell-Lorrain ;
- mega cisterna magna ;
- cervicale rachischisis ;
- sacrale spina bifida ;
- syndroom van Dandy Walker.

Schedel en hersenen

- septale agenesie ;
- aplasie van de kleine hersenen (cerebellum aplasie) ;
- encefalocoele ;
- exencefalie ;
- cervibrle heterotopie
- holoprosencefalie (alobaire of semilobaire) ;
- hydrocefalie ;
- microcefalie ;
- zware hersenafwijking ;
- schedelafwijking ;
- ventriculomegalie ;
- syndroom van Arnold-Chiari .

Diverse aandoeningen

- anamnios (door gebroken vliezen) ;
- anhydramnios ;
- foetale anasarca ;
- body stalk ;
- late miskraam / mors in utero ;
- schisis ;
- hernia diafragmatica ;
- hydrops ;
- hydroplasie van de armen ;
- afwijking van de buikwand ;
- foetale megacystis ;
- omphalocèle ;
- klompvoeten ;
- hypokinetisch syndroom met zware impact op de ledematen ;
- twin anemia polycytheia sequence TAPS ;
- twin to twin transfusion syndrome TTTS ;
- syndroom van Noonan.

3. Teratogene aandoeningen

- cytomegalovirus ;
- teratogeen effect van een geneesmiddel (bv. Roacutane);
- probleem in verband met het rodehondvaccin ;
- spiegelsyndroom of Ballantynesyndroom ;
- toxoplasmose .

2. JAARVERSLAGEN VAN DE INSTELLINGEN VOOR GEZONDHEIDSZORG

De Nationale evaluatiecommissie heeft voor de periode vanaf 2012 tot en met 2017 geopteerd om één analyse van de jaarverslagen van de instellingen voor gezondheidszorg te maken .

Deze analyse vindt men terug in het tweejaarlijks verslag aangaande de gegevens van 2016 - 2017, eveneens gepubliceerd in februari 2020.

3. ANALYSE VAN DE JAARVERSLAGEN VAN DE VOORLICHTINGSDIENSTEN

De Nationale evaluatiecommissie heeft voor de periode vanaf 2012 tot en met 2017 geopteerd om één analyse van de jaarverslagen van de voorlichtingsdiensten te maken.

Deze analyse vindt men terug in het tweejaarlijks verslag aangaande de gegevens van 2016 - 2017, eveneens gepubliceerd in februari 2020.

4. BESLUITEN

Zoals in de vorige verslagen voor de jaren 2002-2003, 2004-2005, 2006-2007, 2008-2009, 2010-2011 en 2012-2013 werd opgemerkt, moeten de aan de Commissie gerapporteerde cijfers van de zwangerschapsafbrekingen voor de jaren 2014-2015 gecorrigeerd worden.

Indien men van het totaal aantal in België uitgevoerde zwangerschapsafbrekingen (1) het aantal van de in het buitenland gedomicilieerde vrouwen die in ons land een zwangerschapsafbreking laten uitvoeren in mindering brengt (2) en men het aantal Belgische en Luxemburgse vrouwen die in Nederland een zwangerschapsafbreking laten uitvoeren (3), alsmede een aantal laattijdig ingediende aangiften die in de tabellen van deel 1 niet verwerkt konden worden (4), toevoegt, dan komt men tot de volgende cijfers:

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
(1)	11.999	12.734	13.762	14.775	14.791	15.595	16.024	16.696	17.640
(2)	-240	-354	-340	-353	-414	-349	-392	-295	-296
(3)	+1.567	+1.557	+1.473	+1.334	+1.224	+1.091	+984	+913	+857
(4)	+256	+0	+28	+422	+115	+370	+316	+553	+0
	13.582	13.937	14.923	16.178	15.716	16.707	16.932	17.867	18.201

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
(1)	18.033	18.595	18.870	19.095	19.578	19.155	19.551	19.107	19.013
(2)	-314	-291	-252	-182	-123	-119	-128	-153	-141
(3)	+851	+830	+803	+681(*)	+698	+611	+598	+574	+530
(4)	+135	+172	+0	+93	+146	+139	+54	+110	+110
	18.705	19.306	19.421	19.687	20.299	19.786	20.075	19.638	19.512

(*) dit aantal is sinds 2010 opvallend lager omdat er 2 abortusklinieken in 2010 in Nederland werden gesloten.

De Commissie herinnert er nogmaals aan dat de gegevens in dit verslag, evenals deze opgenomen in de vorige verslagen, om verschillende redenen, die wijzigden in de loop der jaren, geen wetenschappelijke precisie hebben.

Immers :

- om redenen die tot nog toe onverklaard blijven, zijn er verschillen qua aantal tussen de individuele aangiften van de artsen en de jaarverslagen van de instellingen waarin deze artsen werkzaam zijn ;
- de Commissie is niet gemachtigd om na te gaan of de gegevens meegedeeld door de artsen en door de instellingen aan een wetenschappelijk vastgestelde werkelijkheid beantwoorden ; zij is zelfs niet gemachtigd om na te gaan of de documenten die haar werden overgemaakt op een correcte wijze werden ingevuld ; zij is evenmin gemachtigd om een instelling of een arts te verplichten een aangifte te doen. Kortom, de Commissie is volledig afhankelijk van de gegevens die haar worden bezorgd.

Sedert 1992 stelt de Commissie om de twee jaar een evaluatieverslag op dat overeenkomstig de wet die haar heeft opgericht, wordt overgemaakt aan het federaal Parlement. Ook de minister van Volksgezondheid en Sociale Zaken ontvangt een exemplaar.

Nochtans werd de bevoegdheid om preventieve maatregelen te nemen “met het oog op het doen dalen van zwangerschapsafbrekingen” grotendeels toegewezen aan de gemeenschappen; vele van de hogervermelde suggesties zijn er trouwens de illustratie van.

De Commissie neemt derhalve de vrijheid om, zoals zij het heeft gedaan met de vorige twee verslagen, ook dit over te maken aan de parlementen van de drie gemeenschappen, met name de Vlaamse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Federatie Wallonië – Brussel.

Naar aanleiding van de overdracht van bevoegdheden omtrent de gezondheid maakt ze voortaan dit verslag ook over aan het Waals parlement, het Brussels parlement, de Vlaamse, Franse en Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissies van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

5. SAMENSTELLING VAN DE NATIONALE EVALUATIECOMMISSIE ZWANGERSCHAPSAFBREKING

1. SAMENSTELLING VAN DE NATIONALE EVALUATIECOMMISSIE BELAST MET DE EVALUATIE VAN DE WET VAN 3 APRIL 1990 BETREFFENDE DE ZWANGERSCHAPSAFBREKING (K.B. van 15 okt 2018 – Belgische Staatsblad van 05 november 2018)

Effectieve leden:

1° in de hoedanigheid van geneesheer:

Dhr. Jan Deprest (N)	Dhr. Jean-Noël Missa (F)
Mevr. Kristien Roelens (N)	Mevr. Anne Firquet (F)
Dhr. Hendrik Cammu (N)	Mevr. Dominique Roynet (F)
Mevr. Anne Verougstraete (N)	
Dhr. Jacques Germeaux (N)	

2° in de hoedanigheid van docent, hoogleraar of emeritus hoogleraar in de rechten aan een Belgische Universiteit of advocaat :

Mevr. Myriam Van Varenbergh (N)	Mevr. Anne Lagerwall (F)
Dhr. Mario Van Essche (N) Voorzitter	Dhr. Nathan Radelet (F)

3° als leden afkomstig uit middens die belast zijn met het onthaal en de begeleiding van vrouwen in noodtoestand: :

Mevr. Carine Vrancken (N)	Mevr. Violaine De Clerck (F)
	Dhr. Frédéric Brichau (F)
	Mevr. Sylvie Lausberg (F) Voorzitter

Plaatsvervangende leden:

1° in de hoedanigheid van geneesheer:

Dhr. Gunnar Naulaers (N)	Mevr. Christine Verellen-Dumoulin (F)
Dhr. Roland Devlieger (N)	Dhr. Yannick Manigart (F)
Dhr. Wilfried Gyselaers (N)	Mevr. Isabelle Dumont (F)
Mevr. Chantal Kortmann (N)	Mevr. Karine Welffens (F)

2° in de hoedanigheid van docent, hoogleraar of emeritus hoogleraar in de rechten aan een Belgische Universiteit of advocaat:

Mevr. Ingrid Boone (N)	Dhr. Jules Messinne (F)
	Dhr. Jean-Marc Hausman (F)
	Mevr. Elise Boutriau (F)

3° als leden afkomstig uit middens die belast zijn met het onthaal en de begeleiding van vrouwen in een noodsituatie:

Mevr. Katleen Alen (N)	Dhr. Michel Pasteel (F)
Mevr. Arlette Geuens (N)	
Mevr. Ellen Van Stichel (N) (nam in 2019 ontslag en is tot op heden niet vervangen)	

*2. SAMENSTELLING VAN HET ADMINISTRATIEVE KADER VAN DE NATIONALE
EVALUATIECOMMISSIE BELAST MET DE EVALUATIE VAN DE WET VAN 3
APRIL 1990 BETREFFENDE DE ZWANGERSCHAPSAFBREKING*

Dhr. Kristiaan Coppens (N)
Dhr. Paul Gyssels (N)

Mevr. Valérie De Nef (F)
Mevr. Karine Delatte (F)
Mevr. Lydie Cappelmans (F)

1. Wet van 3 april 1990 betreffende de zwangerschapsafbreking

3 April 1990 - Wet betreffende de zwangerschapsafbreking, tot wijziging van de artikelen 348, 350, 351 en 352 van het Strafwetboek en tot opheffing van artikel 353 van hetzelfde Wetboek (B.S. 05/04/1990)

In naam van het Belgische Volk,
Wij, in Raad verenigde Ministers,

Gelet op het besluit van 3 april 1990, waarbij wordt vastgesteld dat de Koning zich in de onmogelijkheid bevindt om te regeren:
Gelet op de artikelen 25, 69, 79, derde lid, en 82 van de Grondwet,

De Kamers hebben aangenomen en Wij, in Raad verenigde Ministers, bekrachtigen hetgeen volgt:

Artikel 1.

Artikel 348 van het Strafwetboek wordt vervangen als volgt :

“Art. 348. Hij die, al dan niet geneesheer, door enig middel opzettelijk vruchtafdrijving veroorzaakt bij een vrouw die daarin niet heeft toegestemd, wordt gestraft met opsluiting. Indien de gebruikte middelen hun uitwerking hebben gemist, vindt artikel 52 toepassing.”

Artikel 2.

Artikel 350 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt :

“Art. 350. Hij die door spijzen, dranken, artsenijen of door enig ander middel vruchtafdrijving veroorzaakt bij een vrouw die daarin heeft toegestemd, wordt veroordeeld tot gevangenisstraf van drie maanden tot een jaar en tot geldboete van honderd frank tot vijfhonderd frank.

Er is evenwel geen misdrijf wanneer de zwangere vrouw die door haar toestand in een noodsituatie verkeert, een geneesheer verzoekt haar zwangerschap af te breken en indien de zwangerschapsafbreking uitgevoerd wordt onder de volgende voorwaarden :

1° a) de zwangerschapsafbreking moet plaatsvinden vóór het einde van de twaalfde week na de bevruchting ;

b) de zwangerschapsafbreking moet onder medisch verantwoorde omstandigheden door een geneesheer worden verricht in een instelling voor gezondheidszorg waaraan een voorlichtingsdienst is verbonden die de zwangere vrouw opvangt en haar omstandig inlicht inzonderheid over de rechten, de bijstand en de voordelen, bij wet en decreet gewaarborgd aan de gezinnen, aan de al dan niet gehuwde moeders en hun kinderen, alsook over de mogelijkheden om het kind dat geboren zal worden, te laten adopteren; en die, op verzoek van de geneesheer of van de vrouw, haar hulp en raad geeft over de middelen waarop zij een beroep zal kunnen doen voor de oplossing van de psychologische en maatschappelijke problemen welke door haar toestand zijn ontstaan.

2° De geneesheer tot wie een vrouw zich wendt om haar zwangerschap te laten afbreken, moet :

a) de vrouw inlichten over de onmiddellijke of toekomstige medische risico's waaraan zij zich blootstelt door het afbreken van de zwangerschap ;

b) de verschillende opvangmogelijkheden voor het kind dat geboren zal worden, in herinnering brengen en, in voorkomend geval, een beroep doen op het personeel van de dienst bedoeld in het 1°, b), van dit artikel om de daar bepaalde hulp en raad te geven ;

c) zich vergewissen van de vaste wil van de vrouw om haar zwangerschap te laten afbreken.

De appreciatie van de geneesheer over de vaste wil en de noodsituatie van de zwangere vrouw, op basis waarvan hij aanvaardt de ingreep uit te voeren, kan niet meer worden aangevochten indien is voldaan aan de in dit artikel bepaalde voorwaarden.

3° De geneesheer kan de zwangerschapsafbreking niet eerder verrichten dan zes dagen na de eerste raadpleging en nadat de vrouw, de dag van de ingreep, schriftelijk te kennen heeft gegeven dat ze vastbesloten is de ingreep te ondergaan.

Deze verklaring moet bij het medisch dossier worden gevoegd.

4° Na de termijn van twaalf weken kan de zwangerschap onder de voorwaarden bepaald onder het 1°, b), het 2° en het 3° slechts worden afgebroken, indien het voltooiën van de zwangerschap een ernstig gevaar inhoudt voor de gezondheid van de vrouw of indien vaststaat dat het kind dat geboren zal worden, zal lijden aan een uiterst zware kwaal die als ongeneeslijk wordt erkend op het ogenblik van de diagnose. In dat geval moet de geneesheer tot wie de vrouw zich heeft gewend, de medewerking vragen van een tweede geneesheer, wiens advies bij het dossier moet worden gevoegd.

5° De geneesheer of een andere bevoegde persoon van de instelling voor gezondheidszorg waar de ingreep is verricht, moet aan de vrouw de nodige voorlichting verstrekken inzake contraceptiva.

6° Geen geneesheer, geen verpleger of verpleegster, geen lid van het paramedisch personeel kan gedwongen worden medewerking te verlenen aan een zwangerschapsafbreking.
De geneesheer die weigert een dergelijke ingreep te verrichten, is gehouden de vrouw bij haar eerste bezoek in kennis te stellen van zijn weigering.”

Artikel 3.

Artikel 351 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt :

“Art. 351. De vrouw die opzettelijk een vruchtafdrijving laat verrichten buiten de voorwaarden gesteld in artikel 350, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van vijftig frank tot tweehonderd frank.”

Artikel 4.

Artikel 352 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt :

”Art. 352. Wanneer de middelen, gebruikt met het oogmerk om vruchtafdrijving te verwekken, de dood tot gevolg hebben, wordt hij die ze met dat oogmerk heeft aangewend of aangewezen, veroordeeld tot opsluiting, indien de vrouw daarin weliswaar heeft toegestemd doch de ingreep werd verricht buiten de voorwaarden gesteld in artikel 350, en tot dwangarbeid van tien jaar tot vijftien jaar indien zij daar niet in heeft toegestemd.”

Artikel 5.

Artikel 353 van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het Belgisch Staatsblad zal worden bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 3 april 1990.

Tekst van artikel 349 in het Strafwetboek

Art. 349. Wanneer de vruchtafdrijving wordt veroorzaakt door geweld, opzettelijk gepleegd, maar zonder het oogmerk om afdrijving te verwekken, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaar en met geldboete van zesentwintig frank tot driehonderd frank.

Wordt het geweld gepleegd met voorbedachten rade of met kennis van de toestand van de vrouw, dan is de gevangenisstraf zes maanden tot drie jaar en de geldboete vijftig frank tot vijfhonderd frank.

2. Wet van 13 augustus 1990 betreffende de oprichting van de Evaluatiecommissie

13 Augustus 1990 - Wet houdende oprichting van een commissie voor de evaluatie van de wet van 3 april 1990 betreffende de zwangerschapsafbreking, tot wijziging van de artikelen 348, 350, 351 en 352 van het Strafwetboek en tot opheffing van artikel 353 van hetzelfde Wetboek (B.S. 20/10/1990)

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,
Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt:

Artikel 1.

§ 1. Er wordt een Nationale Evaluatiecommissie inzake de toepassing van de wetgeving betreffende de zwangerschapsafbreking ingesteld.

§ 2. De Commissie bestaat uit zestien leden van wie negen vrouwen en zeven mannen. Zij worden aangewezen op grond van hun kennis en ervaring inzake de materies die tot de bevoegdheid van de Commissie behoren. Acht leden zijn geneesheer, van wie minstens vier hoogleraar in de geneeskunde aan een Belgische universiteit zijn. Vier leden zijn hoogleraar in de rechten aan een Belgische universiteit of advocaat. Vier leden komen uit kringen die belast zijn met de opvang en de begeleiding van vrouwen in een noodsituatie.

Het lidmaatschap van de Commissie is onverenigbaar met het mandaat van lid van één van de Wetgevende vergaderingen en met het mandaat van lid van de Regering of van een Executieve.

De leden van de Commissie worden, met inachtneming van de taalpariteit en op grond van een pluralistische vertegenwoordiging, bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit benoemd uit een dubbele lijst, voorgedragen door de Senaat, en voor een termijn van vier jaar die kan worden verlengd. De kandidaten die niet als effectieve leden zijn aangewezen, worden tot plaatsvervangende leden benoemd.

De Commissie wordt voorgezeten door een nederlandstalige en een franstalige voorzitter. Deze worden verkozen door de commissieleden van de desbetreffende taalgroep.

De Commissie stelt haar huishoudelijk reglement op.

§ 3. Ten behoeve van het Parlement stelt de Commissie, tegen 31 augustus 1992 en nadien om de twee jaar, op:

- a) een statistisch verslag waarin de informatie verkregen op grond van de artikelen 2 en 3 werd verwerkt;
- b) een verslag waarin de toepassing van de wet en de ontwikkelingen in de toepassing ervan worden aangegeven en geëvalueerd;
- c) in voorkomend geval, aanbevelingen tot eventueel wetgevend initiatief en/of andere maatregelen die kunnen leiden tot het terugdringen van het aantal zwangerschapsafbrekingen en tot een betere begeleiding en opvang van vrouwen in een noodsituatie.

Teneinde deze opdracht te vervullen, kan de Commissie inlichtingen inwinnen bij overheden en instellingen met betrekking tot het beleid inzake gezinsplanning, verantwoord ouderschap en anticonceptie.

De door de Commissie ingewonnen inlichtingen zijn vertrouwelijk en mogen niet aan enige instantie, met inbegrip van de rechterlijke macht, worden meegedeeld.

Artikel 2.

De Commissie stelt een registratieformulier op dat moet worden ingevuld door de geneesheer die een zwangerschapsafbreking uitgevoerd heeft. Daarin worden opgenomen:

- 1) het codenummer van de instelling voor gezondheidszorg bedoeld in artikel 350, tweede lid, 1°, van het Strafwetboek en het codenummer van de geneesheer;
- 2) de leeftijd, de burgerlijke staat en het aantal kinderen van de vrouw die om een zwangerschapsafbreking verzoekt;
- 3) de provincie of, indien de vrouw in het buitenland woont, het land waarin de woonplaats van de vrouw gelegen is;
- 4) de datum van het verzoek tot zwangerschapsafbreking en de datum van de uitvoering ervan;
- 5) een beknopte beschrijving van de door de vrouw ingeroepen noodsituatie op grond waarvan de geneesheer de zwangerschapsafbreking bedoeld in artikel 350, tweede lid, van het Strafwetboek heeft uitgevoerd.
Indien de zwangerschapsafbreking wordt verricht op grond van artikel 350, tweede lid, 4°, van het Strafwetboek, vermeldt de geneesheer tevens het ernstig gevaar voor de gezondheid van de vrouw of de uiterst zware en ongeneeslijke kwaal waaraan het kind bij de geboorte zou lijden;
- 6) de datum waarop de betrokken vrouw door de voorlichtingsdienst werd ontvangen;
- 7) de vermelding van de verklaringen van de vrouw over de voorbehoedmiddelen die zij heeft gebruikt en de reden van het falen;
- 8) de vermelding van de methode van zwangerschapsafbreking die werd toegepast en, in voorkomend geval, van de verwickelingen die hiervan het gevolg waren.

De geneesheer zendt dit document over aan de in artikel 1 bedoelde Evaluatiecommissie, binnen vier maanden na de uitvoering van de zwangerschapsafbreking.

Artikel 3.

De Commissie stelt een document op dat als jaarlijks verslag moet worden ingevuld door de instelling voor gezondheidszorg, bedoeld in artikel 350, tweede lid, 1°, van het Strafwetboek, en haar moeten worden overgezonden ten laatste op 30 april van het jaar volgend op dat waarop de informatie betrekking heeft.

In dit verslag wordt melding gemaakt van:

- het aantal verzoeken tot zwangerschapsafbreking dat werd ingediend bij de instelling of bij de geneesheren verbonden aan de instelling;
- het aantal zwangerschapsafbrekingen dat door de aan de instelling verbonden geneesheren werd uitgevoerd op grond van artikel 350, tweede lid, van het Strafwetboek, met , in voorkomend geval, de vermelding van de in artikel 350, tweede lid, 4°, van het Strafwetboek bedoelde gevallen;
- het aantal verzoeken tot zwangerschapsafbreking dat werd afgewezen door de aan de instelling verbonden geneesheren.

Aan dit verslag wordt een verslag toegevoegd van de voorlichtingsdienst van de instelling over:

- de samenstelling en de werking van de dienst;
- de toegepaste methoden van opvang en hulp;
- het aantal raadplegingen;
- in voorkomend geval, de resultaten van de opvang en de hulp.

Artikel 4.

De Evaluatiecommissie beschikt voor het opstellen van het evaluatieverslag over een beperkt administratief kader teneinde de wettelijke opdrachten naar behoren te kunnen vervullen. De formatie en het taalkader van het administratief personeel worden vastgelegd bij een in Ministerraad overlegd Koninklijk Besluit op voorstel van de Minister bevoegd voor de Volksgezondheid. De Evaluatiecommissie stelt dit personeel aan dat uit de overheidsdiensten wordt gedetacheerd onder de voorwaarden die door de Koning worden bepaald.

Artikel 5.

De werkingskosten en de personeelskosten van de Evaluatiecommissie evenals de vergoeding van haar leden komen ten laste van de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid.

Artikel 6.

Hij die hetzij uit nalatigheid, hetzij moedwillig en nadat hij daartoe werd aangemaand, nalaat de in artikel 2 bedoelde registratiedocumenten of de in artikel 3 bedoelde jaarlijkse verslagen binnen de vastgestelde termijn aan de Evaluatiecommissie te bezorgen, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot één maand of met geldboete van vijftig frank tot vijfduizend frank. Hoofdstuk VII en artikel 85 van het Strafwetboek zijn van overeenkomstige toepassing op de in deze wet bedoelde misdrijven.

Artikel 7.

Een ieder die, in welke hoedanigheid ook, zijn medewerking verleent aan de toepassing van deze wet, staat daardoor in voor de geheimhouding van de gegevens die hem in de uitoefening van zijn opdracht worden toevertrouwd en die hiermee verband houden. Artikel 458 van het Strafwetboek is op hem van toepassing.

Artikel 8.

Binnen zes maanden na de indiening van de eerste verslagen en, in voorkomend geval, van de aanbevelingen van de Evaluatiecommissie bedoeld in artikel 1, §3, heeft er hierover een debat plaats in Kamer en Senaat. Die termijn van zes maanden wordt geschorst gedurende de periode dat de Wetgevende Kamers zijn ontbonden en/of dat er geen Regering is die het vertrouwen heeft van de Wetgevende Kamers.

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het Belgisch Staatsblad zal worden bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 13 augustus 1990.

3. Wet van 16 juni 2016 tot wijziging van de wet van 13 augustus 1990 betreffende de oprichting van de Evaluatiecommissie

16 Juni 2016 - Wet tot wijziging van de wet van 13 augustus 1990 houdende oprichting van een commissie voor de evaluatie van de wet van 3 april 1990 betreffende de zwangerschapsafbreking, tot wijziging van de artikelen 348, 350, 351 en 352 van het Strafwetboek en tot opheffing van artikel 353 van hetzelfde Wetboek wat de samenstelling van de Nationale Evaluatiecommissie zwangerschapsafbreking betreft

FILIP, Koning der Belgen,
Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

De Kamer van volksvertegenwoordigers heeft aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt:

Artikel 1.

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Artikel 2.

In artikel 1, § 2, eerste lid, van de wet van 13 augustus 1990 houdende oprichting van een commissie voor de evaluatie van de wet van 3 april 1990 betreffende de zwangerschapsafbreking, tot wijziging van de artikelen 348, 350, 351 en 352 van het Strafwetboek en tot opheffing van artikel 353 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden " van wie minstens vier hoogleraar " worden vervangen door de woorden " van wie minstens vier docent, hoogleraar of emeritus hoogleraar " ;

2° de woorden " Vier leden zijn hoogleraar in de rechten aan een Belgische universiteit " worden vervangen door de woorden " Vier leden zijn docent, hoogleraar of emeritus hoogleraar in de rechten aan een Belgische universiteit " .

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het *Belgisch Staatsblad* zal worden bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 16 juni 2016.

Nationale commissie voor de evaluatie
van de wet van 3 april 1990
betreffende de zwangerschapsafbreking

Secretariaat

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu

Lokaal 07C 034 (7de verdieping)

Victor Hortaplein 40, bus 10 – 1060 Brussel

Tel.: 02/524 92.60/59

<http://www.health.belgium.be/nl/gezondheid/zorg-voor-jezelf/levensbegin-en-einde/vrijwillige-zwangerschapsonderbreking>
